НАРИЙНТЭЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.

2024.12.06.

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэлийн хувь
НЭГ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО							
Салбарын зорилго: Нутгийн захиргааны байгууллагын бүх түвшинд засаглалын хариуцлага, шударга ёсыг мөрдүүлж, цахим технологид тулгуурласан, иргэдэд тэгш боломж олгодог, оновчтой бүтэц бүхий төрийн албыг бэхжүүлнэ.							
1.1. **Эрх зүйн боловсролтой иргэн, хүний эрхийг хангасан нийгэм, авлигагүй засаглал**							
1	**Зорилт 1. Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх, хүний эрхийг хамгаалах, хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх үйл ажиллагааг оновчтой арга, хэлбэрээр зохион байгуулна.**						
1.1	Цахим технологид суурилсан арга хэлбэрээр хууль, эрх зүйн сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулж, “Бүх нийтийн боловсрол” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	500,0	“Бүх нийтийн боловсрол” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	“Бүх нийтийн боловсрол” хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90	Бүх нийтийн боловсрол” хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90-ээс доошгүй хувьд хүргэнэ.	“Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх үндэсний хөтөлбөр”-ийн 2-р үе шат 2021-2023 онд хэрэгжиж дууссан. Хөтөлбөр 94 хувьтай хэрэгжсэн. Сургалтын зайн хэлбэрийг ашиглан “Хууль зүйн үндэсний хүрээлэн” цахим группээр тавигдаж байгаа мэдээ мэдээллийг “Нарийнтээл Хууль эрх зүйн хөтөч” фэйсбүүк группэд түгээн иргэдэд хэрэгцээтэй хуулиудыг сурталчлан таниулж, бусдад түгээх үйл ажиллагааг цахим технологид суурилсан арга хэлбэрээр олон нийтэд хүргэж байна. “Авлигын эсрэг хууль”, “Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, “Хүүхдийн эрхийн тухай хууль”, Газар хөдлөлтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, Уралдаанч хүүхдийн аюулгүй	100

						байдлын талаар постер бэлтгэн цахимаар түгээж ажилласан.	
1.2	Эрх зүйн танхимын үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, иргэдэд хууль зүйн анхан шатны зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх, хууль, тогтоомжийн лавлагаа олгох, бусад шаардлагатай хууль зүйн туслалцааны үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	-	"Эрх зүйн сургалт, сурталчилгааны баг"-ийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, үр дүнг тооцон ажиллах.	Шинээр гарсан эрх зүйн актуудаар цахим орчинд 18 удаа мэдээлэл оруулахад хандалтын тоо 830, мэдээлэл хуваалцсан 87 хүн байна. Хуулийн мэдээллийг иргэдэд өгсөнөөр урд оноос 50 хувиар нэмэгдүүлэн ажилласан	"Эрх зүйн сургалт сурталчилгааны хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх, хууль эрх зүйн төлөвлөгөө 100% хэрэгжсэн байна.	www.e-khutuch.mn- танд туслах цахим хөтөчөөс хуулийн талаар мэдээлэл авч өгөх, мөн өөрсдөө эрх зүйн хөтчийн буланг ашиглаж өөрт хэрэгтэй хуулийн заалтаа авч болох талаарх багийн Иргэдийн Нийтийн хурал дээр мэдээлэл өгч ажилласан. 2024-оны 12 дугээр сарын байдлаар 35 иргэн, 4 байгууллагат хуулийн зөвлөгөө мэдээллийг өгч ажилласан. Тамгын газарт эрх зүйн хөтчийн булан ажиллуулснаар иргэд хуулийн талаарх мэдээллийг цахимаас авах боломж бүрдсэн байна. 2021-2024 онуудад давхардсан тоогоор нийт 83 иргэнд хуулийн зөвлөгөө өгөхөөс гадна хуулийн дагуу гарсан журам заавруудаар зөвлөгөө өгч байна.. Эрх зүйн хөтчийн булангаас хуулийн мэдээллийг авч байгаа иргэдийн тоо нэмэгдэж өмнөх онуудаас 1,5 хувиар өссөн байна. Ард иргэд малчдад явуулын хэлбэрээр хуулийн зөвлөгөөг насан туршийн суралцахуйн нэгжийн багштай хамтран хөдөөгүүр явж 51 малчин өрхийн 127 малчинд цахимын хэрэглээний талаар болон бусад хуулийн талаар мэдээлэл өгч ажилласан	100
1.3	Монгол Улсын хууль, тогтоомж, нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэрийн сумын нэгдсэн санг шинэчлэн хийнэ.	-	-Хяналтад авсан шийдвэрүүдийн бүртгэл хяналтыг нэмэгдүүлсэн байдал	Хууль тогтоомжийн бүртгэл лавламжийн санд байгаа эрх зүйн актын тоо өссөн дүнгээр	Сумын Засаг даргын захирамж, төсвийн байгууллагуудын ерөнхий менежерийн тушаал, шийдвэрүүдийн	Засгийн газраас гаргасан эрх зүйн актуудаар Засаг даргын Тамгын газар, төрийн байгууллагууд цахим сан үүсгэн ажиллаж байна. Цахим санд бүртгэсэн эрх зүйн актуудыг мэдээнд тусган авч улирал болгон нэгтгэн гаргаж ажилладаг ба 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 13577 эрх зүйн акт бүртгэлтэй байна. Мөн эрх зүйн ажлын мэдээ тайланг	100

			-Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хагас жил тутам хяналт-шинжилгээ хийх.	12737, хууль тогтоомжийн бүртгэл лавламжийн санг шинээр баяжуулсан	эрх зүйн үндэслэлийг хангуулан, байгууллага бүр хууль тогтоомжийн мэдээллийн цахим сан, бүртгэлийг эрхлэн хөтөлж, баяжилт хөдөлгөөнийг тухай бүр хийж ажилласан байна.	аймгийн Хууль Зүйн хэлтэст хуулийн хугацаанд гарган өгч хэвшээд байна. 2021-2024 онуудад шинээр гарсан хууль 34, хуулийн нэмэлт өөрчлөлт 558, Улсын Их Хурлын тогтоол 143, Ерөнхийлөгчийн зарлиг 63, Засгийн газрын тогтоол 66, Хүчингүй болсон эрх зүйн акт 42, цэцийн дүгнэлт 9, Олон улсын гэрээ 11-ийг тус тус цахимд санд нийт 926 эрх зүйн акт Засаг даргын Тамгын газрын хуулийн санд бүртгэлтэй байна.	
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
2.	**Зорилт 2. Олон нийтийг соён гэгээрүүлэх замаар авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.**						
2.1	Хүүхэд, залуучуудад авлигын нийгмийн хор аюулыг ухуулан таниулах сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж, авлигыг үл тэвчих үзэл хандлагыг төлөвшүүлэх чиглэлээр боловсролын байгууллагатай хамтран олон талт арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	150,0	Хүүхэд, залуучуудад авлигын нийгмийн хор аюулыг ухуулан таниулах сургалтын тоо, бусад арга хэмжээ	“Авлигын эсрэг-Бидний оролцоо” сэдэвт сургалтыг 8-12 дугаар ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулж 73 хүүхэд, мөн шторкны уралдаан зохион байгуулж 3 бичлэг ирснийг шалгаруулж, олон нийтэд	Авлигыг үл тэвчих үзэл хандлагыг төлөвшүүлэх зорилгоор боловсролын байгууллагатай хамтран хүүхэд, залуучуудад авлигын нийгмийн хор аюулыг ухуулан таниулах сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж тодорхой үр дүнд хүрсэн банйа.	Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд “Авлигын эсрэг хууль”-иар сургалт зохион байгуулсан. Сургалтанд нийт 56 сурагч хамрагдаж хууль эрх зүйн мэдлэгээ нэмэгдүүлсэн. Ахлах ангийн сурагчдын дунд “АВЛИГЫГ ТЭВЧЬЕ, СЭРГИЙЛЬЕ” сэдэвт reel уралдааныг зохион байгуулсан. 6 бичлэг ирсэнээс эхний 3 байрыг шалгаруулж шагнаж урамшуулсан нийт 150.0 мян төгрөг зарцуулсан. 4-н жилийн өссөн дүнгээр 537 иргэн танхимын болон зайн сургалтад хамрагдаж хууль эрх зүйн мэдлэг чадвараа нэмэгдүүлсэн байна.	100

				сурталчилсан			
2.2	Төрийн байгууллага, албан хаагч, иргэд, олон нийтэд авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр сургалт сурталчилгаа явуулж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчилгүй ажиллах.		-Иргэд, олон нийтийг мэдээллээр хангаж ажилласан байдал -Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлийн тоо	Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхолын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулиар авлигыг үл тэвчих иргэд олон нийтийн дунд бий болгох чиглэлийн сургалтыг 3 удаа, зохион байгуулж 73 сурагч, 26 иргэнийг хамруулсан.	Соён гэгээрүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчилгүй ажилласан байнIа.	Засаг даргын Тамгын газрын дарга Б.Ичинноров “Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө оруулгын мэдүүлэг гаргах” сэдвээр байгууллагын дарга, багийн дарга, нягтлан бодогч, татварын улсын байцаагч нарт сургалт зохион байгуулсан. Сургалтад нийт 9 албан хаагч хамрагдсан. “Хамтдаа авлигыг тэвчье, сэргийлье” аяны хүрээнд Өвөрхангай аймгийн насан туршийн суралцахуйн төвөөс видео бичлэг болон постер бэлтгэн цувралаар хүргэсэн. Уг постер, бичлэгийг сумын группээр болон “Нарийнтээл сум насан туршийн боловсролын нэгж” гэсэн группээр шэйрлэн иргэдэд түгээж ажилласан. Хандалтын тоо 465 Мөн багийн иргэдийн нийтийн хурлаар “Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль”-иар 45ш постер бэлтгэн иргэдэд тарааж ажилласан.	100

2.3	Бүх байгууллагуудад авлигаас урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөө гарган, үр дүнг тооцон ашиг сонирхлын зөрчил гаргуулахгүй байх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.		- Сумын төлөвлөгөөг батлуулж, төрийн байгууллагуудад хүргүүлэх, төлөвлөгөөний биелэлтийг хангуулж, үр тооцож дүгнэсэн байдал. - Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь, мэдээ тайлангийн ирц	Төрийн байгууллагууд авлигаас ангид байх төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтйг зохион байгуулж үр дүнг тооцон ажиллаж байна. Засаг даргаас 8 төсвийн шууд захирагчийн гэрээнд Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид ажиллах чиглэлээр заалтыг тусган байгуулсан.	Авлигын эсрэг төлөвлөгөөний хэрэгжилт 90-ээс доошгй хувь.	Төрийн байгууллага бүр Авлигын эсрэг төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлж, жил бүр үр дүнг тооцон ажилласан. 2024 оны 01 сард төрийн байгууллагуудын удирдлага, төрийн захиргааны албан хаагчидад ХАСХОМ, ХАСУМ гаргах , мэдэгдэл тайлбар гаргах түүнд анхаарах асуудлууд сэдвээр сургалт зохион байгуулсан. Мэдэгдэл тайлбарын албан хаагч томилох, хяналт шалгалт хийх, ажлын хэсэг байгуулах, газар олгох, үнэлгээний хороо байгуулах, тендер шалгаруулах зэрэгт тухай бүр гаргуулж хэвшсэн. 2024 оны онд нийт 38 мэдэгдэл тайлбар гаргуулж, АТГ-ын цахим системд бүртгэсэн. 2024 онд ХАСУМ хянуулах шаарлагатай 1 албан тушаалтны ХАСУМ-ыг тус тус АТГ-т хянуулж томилсон. Эдгээр албан хаагчдаар хуульд заасан 30 хоногийн дотор Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогын мэдүүлэг /ХАСХОМ/ гаргуулсан. Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогын мэдүүлэг /ХАСХОМ/ хугацаандаа гаргаагүй зөрчил гараагүй.	100
2.4	Төрийн байгууллагуудад дотоод хяналтын нэгж ажиллуулан, төрийн албан хаагчдын шударга байдлыг нэмэгдүүлнэ.		- Дотоод хяналтын нэгж ажилладаг байгууллагын тоог бууруулахгүй байх.	Төрийн байгууллагуудын 89% нь буюу 8 байгууллага дотоод хяналтын нэгжтэй.	Нийт байгууллагын 90 хувийг дотоод хяналтын нэгжтэй болгож, үйл ажиллагааг нь	Байгууллагын даргын тушаалаар дотоод хяналтын нэгжийг шинэчлэн байгуулан ажиллаж байна. Засаг даргын Тамгын газрын ХШҮнэлгээний баг байгууллагуудын дотоод хяналтын нэгжид зөвлөн туслах явцдаа заавар зөвлөгөөг өгч, тухай бүр зөрчлийг нь арилгуулж ажилласан. Дотоод хяналтын нэгжийн тухайн жилд хийгдэх	100

			-2-оос доошгүй удаагийн арга зүйн зөвлөмжийг өгч ажилласан байх		тогтмолжуулсан байна.	ажлын төлөвлөгөөг боловсруулахдаа байгууллагын эрсдлээ үнэлж төлөвлөсөн. 2024 онд дотоод хяналтын 6 ажил төлөвлөж эхний хагас жилд 6 ажлыг хийж гүйцэтгэн 100% биелэлттэй ажилласан.	
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**100,0**
3	**Зорилт 3. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, нийтийн хэв журмыг хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, иргэдийн аюулгүй, амар тайван амьдрах нөхцөлийг сайжруулна.**						
3.1	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, нийтийн хэв журмыг хамгаалах ажлын хүрээнд сумын төвийн гэр хорооллын гудамж, нийтийн эзэмшлийн зам, талбайн теле-камерын хяналтын системийн засвар үйлчилгээг хийх.	1600,0	Нийтийн хэв журмыг хамгаалах ажилд сумын төвийн гэр хорооллын гудамж, нийтийн эзэмшлийн зам, талбайн теле-камерын хяналтын системийн засвар үйлчилгээг хийх.	Сумын хэмжээнд нийт 17 теле камертай.	Эвдрэл гэмтэлтэй теле-камеруудыг засварласан байна.	Энэ онд ОНХС-ийн хөрөнгөөр ЕБС-ийн заал гадна орчныг замержуулсан. Сумын төвд 7 камер, баруун гуанзанд 4 камер шинээр тавьсан. “Энд камер ажиллаж байна аюулгүй бүс” гэсэн анхааруулга тэмдэгийг 10 газарт байрлуулсан. Сумын төв, Баянтээг багийн гэрэлтүүлэг, гэрлэн дохиог нэмэгдүүлж ажиллав. Урьд онуудтай нийт 18 камер шинээр тавьж ажилласан байна.	100
3.2	Шатахуун түгээх станц, үйлчилгээний цэгийн теле камерыг сайжруулж, төв замын шаардлагатай хэсэгт анхааруулах хориглох тэмдэг шинээр байрлуулах ажлыг ААНБ-ын	1000,0	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ хэрэгжсэн байна.	Суманд үйл ажиллагаа явуулж буй ААНБ, ШТС-ууд бүгд камержсан, төв замын шаардлагатай хэсгүүдэд	Шатахуун түгээх станц, үйлчилгээний цэгийн теле камерыг сайжруулж, төв замын шаардлагатай хэсэгт	Шатахуун түгээх станц, үйлчилгээний цэг, тээврийн хэрэгслийн зогсоолын цэгүүдэд теле-камер, анхааруулах, хориглох тэмдэг шинээр байрлуулсан байна	70

	оролцоотойгоор шийдвэрлэх.			анхааруулах хориглох тэмдэг дутмаг	анхааруулах хориглох тэмдэг шинээр байрлуулсан байна		
3.3	Нийгэмд түгээмэл буй архидан согтуурах, зам тээврийн осол, гэр бүлийн хүчирхийлэл зэрэг нийгмийн сөрөг үзэгдлүүдийг бууруулах, хүүхдийг гэмт хэрэг зөрчилд холбогдохоос урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, нөлөөллийн арга хэмжэг зохион байгуулах		Архидан согтуурах, зам тээврийн осол, гэр бүлийн хүчирхийлэл зэрэг нийгмийн сөрөг үзэгдлүүдийг буурч, хүүхэд гэмт хэрэг зөрчилд холбогдоогүй байна..	Архидан согтуурах, зам тээврийн осол, гэр бүлийн хүчирхийлэл зэрэг нийгмийн сөрөг үзэгдлүүдийг буурсан, гэмт хэрэг зөрчилд хүүхэд холбогдоогүй	Архидан согтуурах, зам тээврийн осол, гэр бүлийн хүчирхийлэл зэрэг нийгмийн сөрөг үзэгдлүүдийг буурч, хүүхэд гэмт хэрэг зөрчилд холбогдоогүй байна.	Аймгийн ГХУСАЗСЗ –тэй хамтран сумын иргэд, албан байгууллагуудын ажилтан, албан хаагчдад “Одоо л больё” аяны хүрээнд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх сургалтыг зохион байгуулж 110 орчим иргэд, албан хаагчдыг хамрагдсан. Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга, Хүүхдийн эрхийн тухай хуулиар, хүүхдийн осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, Уралдаанч хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах, стандартын хувцас хэрэглэлээр хангах, даатгалд хамруулах талаар гарын авлага бэлтгэн тус тус 200ш хэвлэн тараан олгосон. “Дээрэлхэл дэлгэрэх ёсгүй” аянд сумын ЕБС-ийн 1-12 дугаар ангийн сурагчид нэгдэж, анги удирдсан багшаар дамжуулан “Дээрэлхэл түүний хор уршиг”, “Дээрэлхэлийн эсрэг бидний авах арга хэмжээ” зэрэг сэдвээр 1 цагийн мэдээлэл хийж 448 сурагч хамрагдсан. Аяны хүрээнд ангийн дарга нарын нөлөөлөл, манлайлалыг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Дээрэлхэл дэлгэрэх ёсгүй” аяны бичвэртэй подволкоор хангаж ажиллаж байна. ЕБС-ийн 6, 7, 8-р ангийн 3 бүлгийн сурагчидтай “Өглөөний цай-Өглөөний уулзалт”-ыг хийж 65 хүүхэд хамрагдаж “Үе тэнгийн дээрэлхэлт”-ийн талаар санал бодлоо солилцож, сургуулийн орчинд үйлдэгдэх дээрэлхэлтийг таслан зогсооход	100

						сурагчид болон багш, ажилчид, эцэг эхчүүд юу хийх талаар саналаа хуваалцаж, бие биенээ урмын үгээр шагнасан. Сумын 4-р багийн нутаг дэвсгэр болох Нарийн хэмээх газар 2024 оны 02 дугаар сарын 11-ны өглөө буюу шинийн 2-нд хурдан морины уралдаан нууцаар зохион байгуулагдаж 1 хүүхэд мориноос унасан зөрчил илэрсэн тул холбогдох байгууллагад мэдэгдэж, улмаар хүүхдийн улсын байцаагч ирж ажиллан уралдаан зохион байгуулсан 2 уяачийг зөрчлийн тухай хуулиар торгож, 1 уяачид хэрэг үүсгэн шалгаж байна. Өвөл, хаврын улиралд хурдан морины уралдаан, үсэргээ, сунгаа зохион байгуулахгүй байх Засгийн газрын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд постер бэлтгэн сумын цахим групп тавьсан. Хандалтын тоо:375. ЕБС-ийн 6-8 дугаар ангийн сурагчдад Хүүхэд хамгаалалын тухай хууль, Замын хөдөлгөөний байдлын аюулгүй тухай, Эрүүгийн хууль тухай, зөрчлийн тухай хуулиар сургалт зохион байгуулж сургалтанд 101 сурагч хамрагдсан. Цагдаагийн байгууллагат гэр бүлийн хүчирхийллийн 4 дуудлага ирснээс 2-ын шийдвэрлэсэн ба 2 дуудлаганд ажиллаж байна.	
	Малын хулгайн гэмт хэрэгтэй тэмцэх ажилд мал бүрийг бүртгэлжүүлэх, мал, махны гарал үүслийн гэрчилгээ олголтыг цахимжуулах, малчдын	100,0	- мал бүрийг бүртгэлжүүлсэн эсэх - мал, махны гарал үүслийн гэрчилгээ	Малын гарал үүслийн гэрчилгээ 117-г цахимаар бичсэнийг	Мал хулгайлах гэмт хэргийн гаралтыг урд оны түвшинээс бууруулна.	Сумын Бумбат суварга, Бумбат–Ур мал эмнэлэгүүд нь мал, махны гарал үүслийн гэрчилгээ олголтыг цахимжуулж ажиллаж байна. Сумын ГХУСАЗСАлбар зөвлөлийн 2021 оны 11-р сарын 30-ны өдрийн 04 тоот тогтоолоор Малчдын Босго, Өшгөг,	100

3.4	бүлэг, нөхөрлөлийг чадавхжуулах зэрэг цогц арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж, мал хулгайлах гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах.		олголтыг цахимжуулах, - малчдын бүлэг, нөхөрлөлийг чадавхжуулах	баталгаажуулалт хийж ажилласан.		Цахир, Харуул цохио 4 малчдын бүлэг байгуулж үйл ажиллагаа явуулж байна. Мал, махны гарал үүслийн гэрчилгээ олголтыг цахимжуулж ажиллаж байна. “Бумбат суварга”, “Бумбат-Ур” мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжүүд нийт 178 гэрчилгээг цахимаар бичсэнийг баталгаажуулалт хийж ажиллаж байна. Үүнд: Адуу 61, үхэр 20, хонь 171, ямаа 191, адууны мах 3900, хонины мах 1480 кг, ямааны мах 2456 кг, үхрийн мах 4459 кг, ноолуур 200, өөх 8000 кг тус тус бичигдсэн байна. Нийт мал 443 толгой, мах 12.2 тн бичигдсэн байна.	
3.5	Олон нийтийн болон цагдаагийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хувцас, тусгай хэрэгслийн хангалтад дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	34800,0	Олон нийтийн цагдаагийн албан хаагчдын цалинг олгох, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хувцас, тусгай хэрэгслээр хангах. - Цагдаагийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг	Цалин хөлс, илүү цагийн нэмэгдэлд нийт 22,275,0 мян. төгрөгийн төсвийг зарцуулсан. Баянтээг ХК-ний нийгмийн хариуцлагын хүрээнд 4,0 сая.төгөөр цагдаагийн кобон байрны засварыг хийсэн.	Олон нийтийн болон цагдаагийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хувцас, тусгай хэрэгслийн хангалтад дэмжлэг үзүүлсэн байна.	2024 онд цалин хөлс, илүү цагийн нэмэгдэлд нийт 19,139.0 мян. төгрөгийн төсвийг зарцуулсан. Сумын ГХУС зардлаас олон нийтийн 2 цагдаад ажлын тайланг үндэслэн сар бүр 200,0 мянган төгрөгийн урамшуулал тус бүр өгч ажиллаж байна. Мөн согтуурал хэмжигч багаж /тандагч/ , маяк, бусад хэрэгслээр хангаж ажиллав.	100
Зорилт 3-ийн дундаж үнэлгээ							**94**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**98,0**

1.2. Батлан хамгаалах, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, Орон нутгийн гамшгаас хамгаалах чадавхийг нэмэгдүүлнэ							
	Зорилт 1. Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бүрдүүлэн, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзэл төлөвшүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.						
4.1	“Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөө”-ний хэрэгжилтийг ханган, орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн зарим бүрэлдэхүүнтэй “Хээрийн дадлага” сургалтыг зохион байгуулах;	200 0,0	Томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүни й хувиар	2023 онд сургалт болоогүй	сумын томилгоот бүрэлдэхүүний 10-15 хувийг хамруулна.	Аймгийн Цэргийн штабаас хуваарийн дагуу Сумын цэргийн дайчилгааны төлөвлөгөөг үндэслэн сумын батлан хамгаалах товчоо, цугларах, шилжүүлэх байрын бүрэлдэхүүнтэй сургалт, дадлага зохион байгуулдаг ба 2024 оны 3 дугаар улиралд орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүнтэй сургалт төлөвлөгдсөн боловч цаг үеийн ажлаас шалтгаалж хийгдээгүй. Сумын цэргийн дайчилгааны төлөвлөгөөний хөтлөгдөх баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулсан.	30
Зорилт 1-ийн дундаж							**30**
5	**Зорилт 2. Орон нутгийн гамшгаас хамгаалах чадавхыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээний хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллана.**						
5.1.	Гамшгаас хамгаалах команд штабын сургуулийг зохион байгуулах	300 0.0	Дадлага сургууль зохион байгуулсан иргэдийн тоогоор	-	Дадлага сургууль зохион байгуулж, сумдын мэргэжлийн анги болон иргэдэд гамшгаас хамгаалах мэдлэг чадварыг олгосон байна.	2024 оны 05 сарын 09-10-ны өдрүүдэд Гамшгаас хамгаалах команд штабын сургуулийг амжилттай зохион байгуулж 94.1% -тай үнэлэгдсэн. СОК, мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүнд гамшгаас урьдчилан сэргийлэх сургалт зохион байгуулж, ерөнхий зориулалттай мэргэжлийн ангиудын бүрэлдэхүүнд гал түймэр унтраах, малын гоц халдварт өвчин дээр дадлага сургуулилт хийсэн.Сумын Онцгой комисс мэргэжлийн ангийн дарга нарыг 4	100

						цагийн байдал дээр ажиллуулж дадлага сургуулилт дохион байгуулсан.	
Зорилт 2-ийн дундаж							**100**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**65**
Салбарын дундаж үнэлгээ							**81,5**
ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСАГ							
Салбарын зорилго: Эдийн засгийн салбарт хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэлийн салбарын хөгжлийг эрчимжүүлэн эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх.							
2.1.Санхүү, төсөв							
6	**Зорилт 1. Төсвийн хариуцлагыг сайжруулж, цахим системийг хөгжүүлж, төсвийн гүйцэтгэл , мэдээллийн ил тод байдлыг хангана.**						
6.1.	Төрийн албаны хүний нөөцийн удирдлагын мэдээллийн санг цалингийн нэгдсэн системтэй холбож, орон тоо, цалин хөлсний зардлын төлөвлөлт, хэрэгжилтэд хяналт тавих.	-	хүний нөөцийн удирдлагын мэдээллийн санд бүртгэлтэй албан хаагчийн тоо - Цалин хөлсний зардлын уялдаа	Төсвийн 8 байгууллагын 142 төрийн албан хаагчийн цалинг төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системээр тооцон олгож хэрэгжүүлсэн.	Орон тоо, цалин хөлсний зардлын төлөвлөлт, хэрэгжилтэд хяналт тавих.	Төсвийн 8 байгууллагын 152 төрийн албан хаагчийн цалинг төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системээр тооцон олгож орон тоо, цалин хөлсний зардлын төлөвлөлт, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна. Мөн цалингийн задаргаа байгууллагын ажилчдын албаны мэйл хаяг руу илгээгдэж ирдэг болсон.	100
6.2.	Төрийн болон орон нутгийн өмчит ААН байгууллагуудын төсвийн ил тод байдлыг хангах замаар шилэн дансны мэдээлэл байршуулалтад тогтмол		- төсвийн 8 байгууллага, Төрийн сан, Баянтээг ХК, Баянтээг түлш зэрэг нийт 10 байгууллагын	2023 онд Шилэн дансаны /www.shilendans.gov.mn/-д төсвийн 7 байгууллага,	Хагас бүтэн жилийн тайлан, 1-12 сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, өр авлагын мэдээ,	Төрийн 8 байгууллага тус бүр 126 мэдээлэл шилэн дансанд байршуулахаас Соёлын төв 1 мэдээ байршуулаагүй, Төрийн сан сар бүр 108 мэдээлэл шилэн дансанд байршуулахаас бүрэн байршуулсан, Баянтээг ХК сар бүр 116 мэдээлэл	100

	хяналт тавьж, хариуцлага тооцон ажиллах.		шилэн дансны мэдээлэл байршуулалтад тогтмол хяналт тавина.	Баянтээг ХК, , зэрэг нийт 8 байгууллагын 1884 мэдээлэлийг хуулийн хугацаанд байршуулахаас 1790 мэдээ байршуулж 95%	орон нутгийн орлогын мэдээ зэргийг сумын цахим хуудас болон шилэн данс бүрэн тавьсан байна.	шилэн дансанд байршуулахаас бүрэн байршуулсан байна.	
6.3.	Сум хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн өр төлбөрийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлж, барагдуулах ажлыг зохион байгуулах.		- Сум хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн өр төлбөртэй иргэдийн тоо - хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлж, барагдуулсан иргэдийн тоо	Хугацааа хэтэрсэн зээлээс зээлийн үлдэгдэл 44,4% буурсан.	Сум хөгжүүлэх сангаас зээл аваад хугацаа нь дууссан болович төлөгдөөгүй, явцын хэтрэлттэй зээлүүдийг иргэд, аж ахуйн нэгжээр бүрэн төлүүлэх, тус сангийн хөрөнгийн ашигт байдлыг сайжруулах, эргэлтэд оруулах,	2024 онд оны эхний зээлийн үлдэгдэл 233643.5 мян/төг байсан ба зээлийн үлдэгдэл 76246.5 мян/төг –өөр буурсан. 2024 онд хоршоог хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүй. 2022 онд 3 зээлдэгчийн нийт 8,072.5 мян.төгийн зээлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн 6,584.3 мян төг-ийг барагдуулсан байна. 2024 онд 2 зээлдэгчийн нийт 6,839.4 мян.төгийн зээлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн 4,409.4 мян төг-ийг барагдуулсан байна.	70
6.4.	Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг бүртгэх, эзэнжүүлэх, үр ашгийг тооцон, бүртгэлээр хяналт тавих.		2023 онд Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээгээр	2023 онд ИТХ 5,204.7 мян/төг, ЭМТ 139,869.0мян/төг, сумын СӨББ 650,000.0	Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг бүртгэх, эзэнжүүлэх, үр ашгийг тооцон,	2024 оны хагас жилийн байдлаар Баянтээг ЕБС 5,337.0 мян/төг, ИТХ 18,500.0 мян/төг, ЗДТГ 10,605.0 мян/төг, Соёлын төв 20,866.0 мян/төг, ЭМТөв 16,816.7 мян/төг, СӨББ 1,489.0 мян/төг, ЕБС 6,632.7 мян/төгийн хөрөнгийг орлогот авч бүртгэлд оруулсан байна.	100

				мян/төг, ЕБС 321,396.3 мян/төг, ЗДТГ 233,353.3 мян/төг-ийн нийт 1,349,823.3 мян/төг хөрөнгийг орлогот авч бүртгэлд оруулсан байна.	бүртгэлээр хяналт тавьж ажилласан байна.		
6.5.	Төрийн худалдан авалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа орон нутгийн аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжих, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэн, Худалдан авах үйл ажиллагааны тендер шалгаруулалтыг цахимаар явуулна.		- Тендерт шалгарсан сумын ААНБ-ын тоо - Орон нутгийн үйлдвэрлэгчдээс нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний тоо - Худалдан авах үйл ажиллагааны тендер шалгаруулалтыг 100% цахимаар явуулна.	Сумын төсөвт байгууллагуудын хоол, хүнсний хэрэгцээт мах, сүү, төмс, хүнсний ногоо, болон бусад материалыг орон нутагт үйлдвэрлэн нийлүүлэлт хийсэн.	Худалдан авалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа орон нутгийн аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжиж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэн, тендер шалгаруулалтыг 100 цахимаар явуулсан байна.	2024 онд суманд зарлагдсан 25 төсөл арга хэмжээний 5 ажлыг суманд үйл ажиллагаа явуулдаг иргэд болон сумын ААН-үүд гүйцэтгэгчээр шалгарсан, мөн 8 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Өвөрхангай аймагт үйл ажиллагаа явуулдаг ААН, 5 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Улаанбаатар хотын ААН тус тус шалгарч ажлыг 100% гүйцэтгэсэн.	100

6.6.	Бүх шатны худалдан авах ажиллагаанд болон түүний гүйцэтгэлийн явцад дотоод хяналт, шалгалтыг тогтмол явуулж, иргэд, олон нийт, ашиглагч байгууллагын зүгээс хяналт тавьж ажиллах боломжийг бүрдүүлнэ.		Гэрээт ажлын гүйцэтгэл чанар сайжирсан байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилтээр хийгдсэн 10 ажилд сумын Засаг даргын захирамжаар иргэний төлөөлөл орцуулсан 5 хүний бүрэлдхүүнтэй хяналтын ажлын хэсэг ажилласан.	Худалдлан авах ажилллагааны гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж гүйцэтгэгчтэй ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан, тухайн ажлыг хийж байгаа хугацаанд нь ИТХ, ЗДТГ-аас хууль журмын дагуу хяналтын ажлын хэсэг байгуулан тогтмол хяналт тавин ажилласан байна.	2024 онд Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилтээр хийгдсэн 22 ажилд сумын Засаг даргын захирамжаар иргэний төлөөлөл орцуулсан 5 хүний бүрэлдхүүнтэй хяналтын ажлын хэсэг ажилласан. Мөн ИТХ-ийн хяналтын ажлын хэсэг ажилд хяналт тавин ажилласан.	100
6.7.	Төсвийн тухай хуулийн хүрээнд сумын орон нутгийн хөгжлийн сан болон бусад сангуудын хөрөнгийг тодорхой, үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд зарцуулах чиглэлийг боловсруулж, журам дагуу зарцуулж ажиллах.		- Сумын орон нутгийн хөгжлийн сан болон бусад сангуудын хөрөнгийг тодорхой, үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд зарцуулсан эсэх. - Тодорхой үр дүнд хүрсэн эсэх.	Орон нутгийн хөгжлийн сан болон бусад сангуудын хөрөнгийг тодорхой, үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд зарцуулж ажилласан	Сумын орон нутгийн хөгжлийн сан болон бусад сангуудын хөрөнгийг тодорхой, үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд зарцуулж, тодорхой үр дүнд хүрсэн байна.	2024 онд Эрсдэлээс хамгаалах сан 2024 онд 10,600.0 мян/төг-ийн санхүүжилт авч үйл ажиллагааны зардалд / мод тарих шатахуун, байгаль хамгаалах шатахуун, мал хамгаалах, бусад/ 34,756,6 мян/төг зарцуулсан. Хоршоо хөшжүүлэх сан нь эхний зээлийн үлдэгдэл 233643.5 мян/төг байсан ба зээлийн эргэн төлөлт 76246.5 мян/төг орсон. 2024 хоршоог хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүй. Орон нутгийн хөгжлийн сан нийт 25 төсөл арга хэмжээнд нийт 822,214.1 мян.төг зарцуулахаар төлөвлөгдсөнөөс 11 ажил 100% гүйцэтгэлтэй, 2 ажил 81% гүйцэтгэлтэй, 5 ажил 30-60% гүйцэтгэлтэй харилцахын үлдэгдэл	100

						228,701.5 мян/төг байна. Малын албан татвар нийт 303,441.2 мян.төг-ийн санхүүжилтээр 13 төсөл арга хэмжээ төлөвлөгдсөнөөс 1 ажил 100% гүйцэтгэлтэй, 1 ажил 60% гүйцэтгэлтэй хийгдэж байна. харилцахын үлдэгдэл 58,649.6 мян/төг байна.	
6.8.	Төсвийн гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулах, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэн төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан төсвийн шууд захирагч, төрийн албан хаагчтай хариуцлага тооцох, ил тод шуурхай механизмыг бий болгон хэрэгжүүлнэ.		- Монгол Улсын 2023 оны төсөвтэй холбогдуулан гаргасан Засгийн газрын шийдвэрийг тухай бүр мөрдөж ажилласан эсэх - Төсвийн зарлагын үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, өр төлбөр үүсгээгүй, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулахгүй байх. - Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд мэдээллийг бүрэн, үнэн зөв, хугацаанд нь оруулах.	1-12 сарын мэдээ, мэдээллийг цахим хуудас /www.shilendans.gov.mn/-т тухай бүр мэдээлж, төсвийн зарлагын үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, өр төлбөр үүсгээгүй, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулаагүй, аймаг, орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг жигд хангаж биелүүлж ажилласан.	1. Монгол Улсын 2023 оны төсөвтэй холбогдуулан гаргасан Засгийн газрын шийдвэрийг тухай бүр мөрдөж ажилласан байна. 2 Төсвийн зарлагын үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, өр төлбөр үүсгээгүй, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулахгүй ажилласан байна..	Засгийн газрын 2021 оны 93 тогтоол “Орон нутаг болон тусгай зориулалтын шилжүүлэгийн санхүүгийн дэмжлэгийг бууруулан тооцох, 2022 оны 04 сарын 22-ны өдрийн “Төрийн хэмнэлтийн тухай” хууль зэргийг мөрдөн ажиллаж байна. Төсвийг анхан шатны баримтанд тулгуурлан, тухайн батлагдсан төсөвт багтаан гүйлгээг хийж, хянан батлаж байна. Байгууллагууд 01-05 сарын байдлаар өр авлагын мэдээ өгөөгүй. Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулаагүй хөтөлбөр зориулалтын дагуу зарцуулж байна. Мөн сар бүрийн 05-ны дотор багтаан төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг байгууллагууд өгч хуулийн хугацаандаа мэдээгээ өгсөн төсөвт байгууллагын гүйлгээг хянан батлах зарчимаар ажиллаж байна.	100

6.9.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, тэдгээрийн бүртгэл мэдээлэл, үнэлгээ, тайланг ил тод нээлттэй болгон, өмч эзэмшигчдийн хариуцлагыг дээшлүүлнэ.		- 2023 онд шинээр нэмэгдсэн хөрөнгө оруулалтын хэмжээгээр - Балансад байгаа хөрөнгийн бүртгэл, үнэлгээ, тайланг ил тод байлгах.	Балансад бүртгэлтэй үл хөдлөх хөрөнгийг гэрчилгээжүүлэн, газар эзэмших, ашиглах эрхийг үнэлж, бүртгэх, үл хөдлөх хөрөнгийг дахин үнэлж санхүүгийн тайланд тусгаж тайлагнасан.	Төсөв ил тод нээлттэй, төсөв үр ашиггүй зарцуулагдахгүй алдагдлыг багасгаж, төсвийн сахилга хариуцлага сайжирсан байна.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулан байгууллага бүрт “өмч хамгаалах байнгын зөвлөл” , дотоод хяналтын баг төлөвлөгөөний дагуу өмч хөрөнгөд хяналт тавин бүрэн бүтэн байдлыг ханган, холбогдох албан хаагчидтай хамтран ажиллаж байна. 2024 онд хагас, бүтэн жилийн эд хөрөнгийн тооллогыг хуулийн хугацаанд тооллогын комисс томилон, тооллогыг амжилттай хийж гүйцэтгэсэн.Төрийн өмч хөрөнгийг эзэмшигч иргэн болон төрийн албан хаагчтай хөрөнгө эзэмших бүрэн хариуцлагын гэрээ байгуулан ажилласан.	100
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**97**
7.	**Зорилт 2. Татварын бүх төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж, татварын үйлчилгээг иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагад жигд хүртээмжтэй хүргэнэ.**						
7.1.	Татвар төлөгчдийн эрх зүйн мэдлэг, татварын багц хуулийн шинэчлэлийг таниулж, татвар төлөх сэтгэлгээ хандлагыг өөрчлөн, заавар, зөвлөгөө, сургалтыг тогтмол зохион байгуулна.	100,0	Татварын багц хуулийн шинэчлэлийг таниулж, заавар, зөвлөгөө, сургалтыг тогтмол зохион байгуулах	2023 онд 78 татвар төлөгчдөд татварын хууль тогтоомж болон татварын хуулийг хэрэгжүүлээ гүйгээс гарах эрсдэлийн талаар 3	Татварын багц хуулийн шинэчлэлийг таниулж, заавар, зөвлөгөө, сургалтыг тогтмол зохион байгуулснаар татвар төлөгчдийн татвар төлөх сэтгэлгээ хандлагыг	Татварын хууль тогтоомж болон татварын хуулийг хэрэгжүүлэх, төлбөрийн баримт олголтын талаар 4 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж 89 татвар төлөгчийг сургалтад хамруулсан. 2024 оны байдлаар шинээр бүртгэгдсэн 11 татвар төлөгчдөд татварын хууль тогтоомж болон татварын хуулийг хэрэгжүүлээгүйгээс гарах эрсдэлийн талаар 2 удаагийн сургалт зохион байгуулсан. Аж ахуй эрхлэгч болон хувь хүмүүст “Татварын хялбаршуулсан горим ашиглах, бүртгүүлэх хасагдах	100

				удаагийн сургалт зохион байгуулсан.	өөрчилсөн байна.	журам"–ын талаар нэг удаагийн сургалт зохион байгуулж мэдээлэл өгсөн.	
7.2	Сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхлэж байгаа иргэдийг орон нутгийн татварын албанд бүртгэлтэй болгон, татварын бааз суурийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч, төсвийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.	-	Суманд үйл ажиллагаа эрхлэж байгаа иргэдийг татварын албанд бүртгэлтэй болгох. Татварын бааз суурийг нэмэгдүүлж төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх	2023 онд Нарийнтээл суманд бүртгэлтэй 6 ААН, 30 аж ахуй эрхлэгч үйл ажиллагаа явуулж байна.	Суманд үйл ажиллагаа эрхлэж байгаа иргэдийг татварын албанд бүртгэлтэй болгон, татварын бааз суурийг нэмэгдүүлж төсвийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.	2024 онд суманд бүртгэлтэй 68 ААН, 24 аж ахуй эрхлэгч үйл ажиллагаа явуулж байна. Үйл ажиллагаагаа идэвхитэй явуулж буй 34 ААН, 15 аж ахуй эрхлэгч байна. 2024 онд аж ахуй эрхлэгчийн орлогын төлөвлөгөө 89572,8 мян.төг төлөвлөснөөс 11 дугаар сарын байдлаар гүйцэтгэл 86964,9 мян.төг, биелэлтийн хувь 97 байна.	100
7.3	Сумын орон нутгийн төсөв төвлөрөх татварын төлөвлөгөөг сар бүр нэр төрөл бүрээр жигд хангаж биелүүлэх арга хэмжэ авч ажиллах	-	Татварын төлөвлөгөөг сар бүр нэр төрөл бүрээр жигд хангаж биелүүлэх	2023 оны жилийн байдлаар татварын орлогын төлөвлөгөө 446724,5 мян/төг гүйцэтгэл 696727,8 мян/төг биелэлтийн хувь 156%, Татварын бус орлогын төлөвлөгөө 60720,3 мян/төг гүйцэтгэл	Сумын орон нутгийн төсөв төвлөрөх татварын төлөвлөгөөг сар бүр нэр төрөл бүрээр жигд хангаж 100% биелүүлж татварын өр авлага үүсгэхгүй байх.	2024 оны 11 сарын 30-ний өдрийн байдлаар татварын орлогын төлөвлөгөө 918,070.5 мян.төг гүйцэтгэл 822,114.2 мян.төг, 90 хувиар биелэсэн. Татварын өр авлагыг барагдуулахын хууль тогтоомжийн дагуу шат дараалсан арга хэмжээг авч, журмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	100

				69158,3 мян/төг 114%-иар тус тус давж биелэсэн.			
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
Бүлгийн дундаж							**98,5**
2.2. Хүнс, хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, худалдаа үйлчилгээ							
8.	**Зорилт 1. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тооноос чанарт шилжүүлэх бодлого баримталж, бэлчээр ашиглалтыг нэмэгдүүлнэ**						
8.1.	Тээлийн улаан ямааны биологийн онцлог, ашиг шимийн түвшин тогтоох судалгаа хийж, үүлдэр, омог болгох ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.			Эрдэмтэдийн зөвлөлийн хурлаар Нарийнтээлийн “Улаан ямааг” Омог болгох асуудлыг хэлэлцэж 100 хувийн саналаар дэмжигдсэн болно.	ХАА яамны ажлын хэсгээр хянуулж “Улаан ямааг” Омог болгох асуудлыг дуусгах.	Тээлийн улаан ямааны судалгаа шинжилгээний ажлыг нэгтгэн Тээлийн улаан ямааны омгийн тодорхойлолтыг бичиж МААЭШХүрээлэнгийн их эрдэмтэдийн хурлаар оруулж 100 хувийн саналаар дэмжигдэн ХХААЯ нд ямааны омгийн тодорхойлолтыг 2024 онд цөм сүргийн 2000 ямааг ангилж ялган тэмдэглэхээс хаварын ангилалтаар 1000 ямааг ангилж бүртгэл хөтөлж livestock.mofa.gov.mn бүртгэлийн сестэмд бүртгэсэн. Намарын ангилалтаар мөн 1000 ямаанд ангилалт хийж ээмэглэж бүртгэлжүүлсэн байна. Нарийнтээл суманд үржүүлж байгаа нутгийн шилмэл ямаан дээр ажиллах Хүнс хөдөө аж ахуйн хөнгөн үйлдвэрийн сайдын А/381 тушаалаар батлагдсан хянан магдалгаа хийх ажлын хэсэгийн 6 хүн, Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын А/847 дугаар захирамжаар батлагдсан ажлын хэсэгийн 4 хүн Нарийнтээл суманд 2024 оны 11 дүгээр сарын 04 нөөс 7 хоногийн хугацаанд ажиллаж Өндөрхөмөг багийн цөм сүргийн 14 малчин өрхөөр орж ямааг газар дээр биеийн ерөнхий	100 -

						хэмжилт, амьдийн жинг үзэв. Мөн 6 ямааг сойлтийн өмнөх жин, сойсний дараах жин, гулуузны жин, тал гулуузны жин, мах, яс, булчихрай, өөхний жинг тус тусд нь үзэж нядалж нядалгийн гарц тодорхойлов. Мөн мах, цусны шинжилгээг авч шинжилхээр авч явав. 2021-2024 онд 6036 ямааг ээмэглэн бүртгэж ангилалтыг зохион байгуулсан 235 ямаанд шингэн үрээр зохиомол хээлтүүлэг хийж төллөлт 90 хувьтай байсан. Аймаг сумын төсөвт өртөгөөр Нийт 41,7 сая төгрөгийг Тээлийн улаан ямааны судалгаа, шинжилгээ, ангилалтанд зарцуулсан байна.	
8.2	Малын тоо толгойн албан татварын орлогоос мал аж ахуйн салбарт хөрөнгө оруулалт хийх			2023 онд Малын тоо толгойн албан татварын орлогоос мал аж ахуйн салбарт нийт 97.163,8 мян.төг зарцуулсан байна.	Бүрдсэн орлогын 70-аас багагүй хувийг бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалт, малын чанар сайжруулах, тэжээлийн нэмэгдүүлэх, мал эмнэлгийн арга хэмжээнд зарцуулсан байна.	2024 онд Малын тоо толгойн албан татвар 105,0 сая төгрөгийг ОНХ сангийн дансанд орсон байна. Мал аж ахуйн албан татвараас мал аж ахуйн салбарт худаг гаргах, малын тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлыг төлөвлөн ажиллаж байна.	**70**
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**85**
9	**Зорилт 2. Малын халдварт, гоц халдварт өвчинтэй тэмцэж тайван байдлыг хадгалан, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж бүрдүүлнэ.**						
9.1	Мал сүргийг угаалга, тарилга, туулгалтад бүрэн хамруулж, мал эмнэлгийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж, үйл ажиллагааг сайжруулах	АНТ	угаалга, тарилга, туулгалтад 90-ээс дээш хувийн	Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ зохион	Мал сүргийг угаалга, тарилга, туулгалтад 100% хамруулна.	Сумын Засаг даргын 2024 оны 02 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/27 тоот “ Мал амьтны гоц халдварт хонины цэцэг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх яаралтай дархлаажуулалтын арга хэмжээг зохион байгуулах тухай” захирамжаар 3 ажлын хэсэг дархлаажуулалтын ажлыг зохион	

			гүйцэтгэлтэй хийсэн байх	байгуулах тухай” сумын Засаг даргын 2023 оны 03 дугаар сарын 24-ны өдрийн А/44 дугаар захирамж гарч, мал эмнэлгийн нэгдсэн системд 8 нэр төрлийн халдварт өвчнөөс урьдилан сэргийлэх вакцинжуулалтыг 75700 толгой мал хийхээр төлөвлөлт оруулж технологит хугацаанд вакцинжуулалтыг эхлүүлсэн. 2 дугаар улирлын байдлаар вакцинжуулалтыг 35382 толгой малд хийж гүйцэтгэл 60 хувьтай хийгдэж байна.		байгуулж байна. Мал эмнэлгийн нэгдсэн системд 53 өрхийн 6000 хонь төлөвлөж өгснөөс 2,4-р багуудын 53 өрхийн 5970 хонь хамрагдаж гүйцэтгэл нь 99 хувьтай хийгдэж байна. Мөн хамгаалалтын бүс тогтоохоор нэмж 10000 тун вакцин авч мал эмнэлгийн нэгдсэн системд төлөвлөж өгснөөр 2-р багт 4000 төлөвлөж өгснөөс 3981 хонь хамрагдаж гүйцэтгэл нь 99 хувьтай хийгдсэн. 4-р багт Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумтай хил залгаа 4-р багийн 48 өрхийн 6000 төлөвлөж өгснөөс 5973 хонь хамрагдаж гүйцэтгэл нь 99 хувьтай хийгдэж байна. Нийт 16000 хонь вакцинжуулалтанд хамруулахаас гүйцэтгэл нь 15924 хонь хамрагдаж 99 хувьтай хийгдсэн. Сумын Засаг даргын 2024 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А/62 тоот “ Мал амьтны гоц халдварт хонины цэцэг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх яаралтай дархлаажуулалтын арга хэмжээг зохион байгуулах тухай” захирамжаар 2 ажлын хэсэг дархлаажуулалтын ажлыг зохион байгуулж байна. Мал эмнэлгийн нэгдсэн системд 179 өрхийн 28400 хонь төлөвлөж өгснөөс 1,2-р багуудын 96 өрхийн 18403 хонь, 3-р багийн 63 өрхийн 9950 хонь нийт 159 өрхийн 28254 хонь хамрагдаж гүйцэтгэл нь 99 хувьтай хийгдсэн байна. 2024 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/56 тоот Мал эмнэлгийн халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах тухай захирамжийн дагуу дараах вакцинжуулалт хийгдэнэ. Үүнд: Бумбат суварга, Бумбат-Ур мал эмнэлгүүд халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	100

				Сумын Засаг даргын 2023 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн А/57 тоот “Мал амьтны гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажил зохион байгуулах тухай” захирамж гарч вакцинжуулалтын ажлыг зохион байгуулан ажилласан. МЭНС-2 453 өрхийн 8722 үхрийг төлөвлөж өгсөнөөс Бумбат суварга 234 өрхийн 3173 үхэр, Бумбат-Ур 192 өрхийн 5258 үхэр нийт 426 өрхийн 8431 үхэр		арга хэмжээнд ДХХ-ын вакцинд 16598 мал, шөвөг ярын вакцинд 15775 ишиг, Цусан халдвартын вакцинд 1387 үхэр, ДХХ-Энтеробактериоз вакцинд 12326 хонь, Галзуугийн вакцинд 7931 бод, бог, Боомын вакцинд 13272 бод, бог, Дуут хавдартын вакцинд 399 үхэр, сахуугийн вакцин 100 унага нийт 67788 мал хамрагдаж гүйцэтгэл нь 98 хувьтай мал эмнэлгийн нэгдсэн системийн гүйцэтгэлд хяналт тавин баталгаажуулалт хийж ажиллав. Дархлаажуулалтанд мал эмнэлгийн байцаагчийн дүгнэлт, сумын Засаг даргын тоот, малчдын гарын үсэг зурсан жагсаалт, акт, тайланг Мал эмнэлгийн газарт хүлээлгэн өгч ажилласан.	

				хамрагдаж гүйцэтгэл 96.6 хувь хийгдсэн хяналт тавьж баталгаажуулалт хийж ажиллав.			
9.2	Мал эмнэлгийн нэгдсэн системийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, мал эмнэлгийн гэрчилгээг бичих, баталгаажуулах, хянахад шаардлагатай төхөөрөмжөөр малын эмч, мэргэжилтнүүдийг ханган мал эмнэлгийн үйлчилгээг цахимжуулна.	АНТ	Мал эмнэлгийн нэгдсэн системийн үйл ажиллагааны үр дүн - малын эмч, мэргэжилтнүүдийг мал эмнэлгийн гэрчилгээг бичих, баталгаажуулах, хянахад шаардлагатай төхөөрөмжөөр ханган мал эмнэлгийн үйлчилгээг цахимжуулсан байдал	Бумбат суварга", "Бумбат-Ур" мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжүүд хагас жилийн байдлаар нийт 62 гэрчилгээг цахимаар бичсэнийг баталгаажуулалт хийж ажиллаж байна. Үүнд: Адуу 57, Үхэр 2, Хонь 270, Ямаа 100, хонины мах 2871 кг, ямааны мах 1320 кг, адууны мах 450 кг, ноолуур 200 кг тус	Сумын хэмжээнд зах зээлд худалдан борлуулагдаж байгаа мал болон малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд мал эмнэлгийн улсын байцаагч хяналт тавьж, үзлэг шинжилгээ хийх төхөөрөмжөөр хангагдаж, хүнсний аюулгүй байдлыг ханган ажиллана.	2024 онд Бумбат суварга", "Бумбат-Ур" мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжүүд нийт 155 гэрчилгээг цахимаар бичсэнийг баталгаажуулалт хийж ажиллаж байна. Үүнд: адуу 253, үхэр 97, хонь 1662, ямаа 4366, мах 36866 кг, өөх 8000, ноолуур 200 кг тус тус бичигдсэн байна.	100

				тус бичигдсэн байна.			
9.3	Малчдыг малын эм, биобэлдмэлийн зохистой хэрэглэх арга зүйн талаарх сургалт, мэдээллээр хангаж, эмийн үнэд хяналт тавина.	ОН Т	Малчидад зориулсан сургалт, гарын авлагын тоо	Малын эм, биобэлдмэлийн зохистой хэрэглэх арга зүйн талаар сургалт, мэдээллээр хангаж ажилласан.	Малын эм, биобэлдмэлийн зохистой хэрэглээ бий болж эмийн үнэд хяналт тавьж ажилласан байна.	“Монгол Ви И Ти Нет” ТББ-аас 2024 оны 04 дүгээр сарын 13-ний өдөр малын эмийн зохистой хэрэглээ, малын тэжээллэг, малын халдварт, халдваргүй өвчин, нялх төлийн арчилгаа маллагаа, санхүүгийн хичээлүүд, уяачдад зориулсан 2 өдрийн сургалтын зохион байгуулж, мал эмнэлгийн тасаг, мал эмнэлэг, үйлчилгээний нэгжүүд хамтран ажиллаж сургалтанд 80 гаран малчин хамрагдлаа. Эмийн зохистой хэрэглээний талаарх шторкыг Нарийнтээл сумын мал эмнэлгийн тасгийн группээр нийт 5700 гаруй хүн үзэж мэдээлэл авсан байна. Мөн гоц халдварт болон халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх талаар малчид мал бүхий иргэдэд тогтмол мэдээлэл хүргэж ажиллаж байна.	100
9.4	Мал эмнэлэгийн шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	ОН ХС 58933, 2	Шаардалагатай тоног төхөөрөмжийн судалгааг гаргах Тоног төхөөрөмж авах төсвийг шийдвэрлэх		Мал эмнэлэгийн материаллаг бааз сайжирсан байна	Мал эмнэлэгийн гоц халдварт өвчний зардлыг ОНХС-аас гаргасан.	70
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**92,5**
10.	**Зорилт 3. Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, малын тэжээл тариалалтыг эрс нэсэгдүүлэх**						

10.1	Атаршсан 16 га хүртэлх талбайг хашаажуулан эргэлтэнд оруулж малын тэжээл тариалалтыг эрс нэмэгдүүлнэ.	40000,0 ОНХС	Атаршсан талбайг хашаажуулж эргэлтэнд оруулсан хэмжээ -Малын тэжээл тариалсан талбайн хэмжээ	“		2024 онд Шарга багийн малчид Сэнжит 5 га талбайд , Өндөрхөмөг багийн малчид Эхэн халгайтад 3 га талбайд, Цагаан-Овоо багийн малчид Арцын голын 5 га талбайд нийт 13 га атаршсан талбайд малын тэжээл тариалсан.	100
10.2	Ашиглагдаж буй зооринуудыг засварлан ашиглалтыг сайжруулах, хүлэмжийн тариалалтыг нэмэгдүүлэх.					Ашиглагдаж байгаа зооринуудын ашиглалтыг сайжруулах зооринуудын судалгааг гаргасан. 2024 онд зооринд ногоо хадаглаагүй.	70
10.3	Ашиглагдаж байгаа трактор тоног төхөөрөмжинд засвар үйлчилгээ хийж ашиглалтыг сайжруулах.					Газар тариаланд ашиглагдаж байгаа тракторын сэлбэг хэрэгсэл, урсгал засвар, тос тосолгооны материалд 1079,0 мян.төгрөгийг байгууллагын төсвөөс зарцуулж засварласан. Ингэснээр тракторын ашиглалт сайжирсан.	100
10.4	Тариалангийн талбайг хашаажуулах, хамгаалалтын ойн зурвас байгуулах ажлыг зохион байгуулах					Тариалангийн доод талбайн усжуулах системийн толгойн боолт, далан босгох ажилд 12 тариалан эрхлэгч нийлж усжуулах систем засварласан.	70
Зорилт 3-ийн дундаж							**85**
11	**Зорилт 4. Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эдэд тулгуурласан бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.**						
11.1	Бизнес хөгжлийн төвийг засварлан үсчин, гоо сайхан, гутал	-	Бизнес хөгжлийн төвийн үйл	2023 онд үсчин -3, оёдол-3,	Гоо сайхан, авто машин засвар, авто угаалгын	Бизнес хөгжлийн төвд үйл ажиллагаа явуулж байгаа үсчин 2, цайны газар эрхлэгч 2, мал эмнэлгийн эмийн сан 1,	

	засвар болон бусад үйлчилгээг сайжруулан суманд үйл ажиллагаа явуулж буй халуун ус, саун, , дугуй засвар, авто машин засвар, авто угаалга гэх мэт үйлчилгээ эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.		ажиллагааг жигдрүүлэх	халуун ус-2, саун-1, дугуй засвар-3, гэх мэт үйлчилгээг иргэд үзүүлж байна.	үйл ажилллагааг дэмжиж өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх	шуудан холбоо 1 үйл ажиллагаа явуулж байна. Мөн сумын хэмжээнд дугуй засвар 3, халуун ус 2, саун 1 тус үйл ажиллагаа явуулж байгаа эдгээр үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг ажлын байраар хангаң үйл ажиллагаа нь жигд явуулж байна.	100
11.2	Стандартын шаардлага хангасан мал нядалгааны цэг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх	-	Иргэдийн нөөц бололцоог судалж дэмжлэг туслалцаа үзүүлнэ.	Нэг иргэний "Эрүүл хүнс мал нядалгааны цэг байгуулах" 123270,000 мян/төгрөги йн төсөл хэрэгжүүлж эхлээд байна.	Төслийг бүрэн хэрэгжүүлэх.	Суманд мал нядалгааны цэг байгуулахаар хоршоо хөгжүүлэх сангаас 1 иргэнд 58,600,000 мянган төгрөгийн зээл олгосон. Нядалгааны цэгийн байшингийн суурийг тавьсан ба одоо нядалгааны байшингаа барихаар блок цохиж үйл ажиллагаагаа явуулахаар бэлтгэл ажлаа эхлээд байна.	30
11.3	Орон нутагт Үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэх сонирхолтой идэвх санаачлагатай бүтээлч иргэд үйлдвэрлэгчдийг туршлага судлуулж чадваржуулан мэргэшүүлэх урт богино хугацааны сургалтанд хамруулж хөрөнгө санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	200,0	- Үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэх сонирхолтой идэвх санаачлагатай бүтээлч иргэд үйлдвэрлэгчдийн судалгааг гаргах. - мэргэшүүлэх урт богино хугацааны	Цахим сургалт - 1 Танхим сургалт - 1 Туршлага судлах сургалт - 2	Орон нутагт ажлын байр бий болж иргэдийн амьдралын чанар сайжирч өрхийн орлого нэмэгдсэн байна.	2024 онд: Архангай аймагт зохион байгуулсан "Шинэ хоршоо" хөдөлгөөний чадавхжуулах сургалтад 3 малчныг хамруулсан. Сумын Засаг Даргын Тамгын газраас Архангай аймагт сургалтад хамрагдсан малчдыг иржь, очих замын зардал олгож дэмжлэг үзүүлсэн. Шинэ хоршооны нээлтийн арга хэмжээг 2024 оны 05 дугаар сарын 01-нд Улаанбаатар хотод зохион байгуулахад сумаас 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй оролцсон ба нээлтийн арга хэмжээнд Засаг даргын Тамгын газрын дарга, ЖДҮ, хоршоо хариуцсан мэргэжилтэн, Хаан банк, Төрийн банкны эрхлэгч, хоршооны 2 гишүүн, 1 малчны төлөөлөл оролцож ирсэн. "Шинэ	100

			сургалтанд хамруулж хөрөнгө санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх.			хоршоо" хөдөлгөөний талаарх мэдээллийг сумын малчдад сурталчлах, таниулах, шинээр хоршоо байгуулах зэрэг асуудлыг Улаанбаатар хотод зохион байгуулсан. Шинэ хоршооны сургалтанд 2 сургагч багш, сумын ЖДҮ, хоршоо хариуцсан мэргэжилтэн тус сургалтанд хамрагдан сургагч багшаар бэлтгэгдэн ажилласан. "Шинэ хоршоо хөдөлгөөнийг 1 сарын хугацаанд зохион байгуулж ажилласаны үр дүнд 470 өрх, 935 малчинд шинэ хоршоог сурталчлан ажиллаж 1 шинэ хоршоо, хуучин 3 хоршооны анхан шатны бичиг баримтыг бүрдүүлсэн. Хоршооны гишүүдийг чадавхжуулах сургалтанд 6 малчин хоршоологчдыг хамруулан ажилласан. Засгийн газраас зохион байгуулсан "Шинэ хоршоо хөдөлгөөн"-ий сургалтыг сумын төвийн албан хаагчид, малчид, иргэдэд 2024 оны 05 дугаар сарын 27-ний өдөр аймгийн ХААН-н газрын мэргэжилтэн, аймгийн батлан даалтын сангийн мэргэжилтэн, сумын ЖДҮ, хоршоо хариуцсан мэргэжилтэн, ажлын хэсгийхэнтэй хамтран сургалтыг зохион байгуулан гарын авлага материал тараан ажиллаж иргэдэд мэдээллийг түгээн ажилласан. Сургалтанд 70 гаруй иргэн хамрагдсан. "Шинэ хоршоо хөдөлгөөн", Хоршооны хуулийг 06 дугаар сарын 04-нөөс 06 дугаар сарын 07-ний хооронд зохион байгуулан Багийн Иргэдийн Нийтийн хурлуудаар мэдээлэл өгч ажилласан ба мэдээллийг давхардсан тоогоор 759 иргэнд хүргэсэн байна.	
Зорилт 4-ийн дундаж үнэлгээ							**76,67**
12.	**Зорилт 5. Хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх замаар хүн амын хэрэгцээ**						

	хангамжийг сайжруулж, хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг дээшлүүлнэ.						
12.1.	Орон нутагт хүнсний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй төсөвт байгууллага, иргэн, аж ахуйн нэгжүүдэд хүнсний аюулгүй байдал, нийтийн хоол, худалдаа үйлчилгээний салбарт шинээр батлагдсан эрх зүйн баримт бичиг, стандарт, журам, тогтоол шийдвэрүүдийг сурталчлах, тэдгээрийг мөрдүүлж, хэрэгжилтийг хангуулах талаар улирал бүр шалган туслах арга хэмжээ болон сургалт, хэлэлцүүлэг, мэдээллийн арга хэмжээг зохион байгуулан, мэргэжил арга зүйн заавар зөвлөгөөгөөр хангаж, шаардлагатай тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад хандан зөрчлийг арилгуулах арга хэмжээ авч, хамтран ажилласан байх	-	-Мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангаж ажилласан тоо -Хамрагдсан иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо -Арилгуулсан зөрчлийн тоо	Шалган туслах арга хэмжээ 3 Сургалт 2	Холбогдох стандартуудын хэрэгжилтийг хангуулж, арга зүйн зөвлөгөө үзүүлэн зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна.	Худалдаа үйлчилгээний байгууллагуудын ажиллах цагийн хязгаарыг шинэчлэн батлах аймгийн Засаг даргын А/724 дүгээр захирамжийг хүнсний худалдаа эрхлэгч нарт тараан өгч мэдээллийн самбарт нь байршуулан ажиллаж байна. Мөн хүнсний аюулгүй байдал, нийтийн хоолны салбар, худалдаа үйлчилгэний стандартыг гал тогоотой 5 байгууллага, хувиараа гуанз эрхлэгч 12 иргэнд гарын авлага материал тараан ажилласан. Сумын Засаг даргаар баталсан удирдамжийн дагуу 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдөр ЕБС-ийн гал тогоонд хүнсний аюулгүй байдлын талаар хяналт шалгалтыг нийгмийн бодлогын мэргэжилтэнтэй хамтран 9 төрлийн асуумжаар хяналт шалгалт хийж ажилласан. Шалгалтын явцад илэрсэн зөрчлийн талаар зөвлөмж хүргүүлэн ажилласан. Мөн хүнсний аюулгүй байдлын талаар гарын авлага бэлтгэн өгч ажилласан.	70
12.2	Сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хүнсний худалдааны цэг, салбаруудаас 7 хоног бүр хүнсний гол нэрийн		Хүнсний бүтээгдэхүүний хангамж, нийлүүлэлтийн тэнцэл тооцож	Хангамж, нийлүүлэлтийн тэнцлийг үйлдвэрлэл, худалдааны тоо	Тэнцлийг үйлдвэрлэл, худалдааны тоо хэмжээнд үндэслэн улирал	7 хоногийн бүрийн 1 дэхь өдөр болгон хүнсний нөөцийн судалгааг 15 хүнсний дэлгүүрүүдээс авч аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газарт хугацаанд явуулж ажиллаж байна.	100

	бүтээгдэхүүний нөөцийн мэдээг нэгтгэн авч, тухай бүр үнэн зөв бодитой мэдээлж, хангамж, нийлүүлэлтийн тэнцлийг үйлдвэрлэл, худалдааны тоо хэмжээнд үндэслэн улирал тутам бодитой тооцож ажилласан байх	-	ажилласан эсэх	хэмжээнд үндэслэн улирал тутам бодитой тооцсон	тутам бодитой гаргасан байна.		
12.3	Хүнсний зориулалтын бус савыг хүнсний зориулалтаар ашиглах байдлыг шат дараалалтай бууруулах, зориулалтын саваар солих нөлөөллийн арга хэмжээг хэрэгжүүлж, үр дүнг тайлагнах	-	-Нөлөөллийн арга хэмжээний тоо. -Зориулалтын бус савыг зориулалтын саваар сольсон айл өрх, албан байгууллагын тоо	Сумын хэмжээнд 85 айл өрх, 6 төсөвт байгууллагын гал тогоо, 20 нийтийн хоолны газар хуванцар савнаас татгалзсан.	Нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж, зориулалтын бус савыг зориулалтын саваар сольсон айл өрх, албан байгууллагын тоо урд оноос өссөн байна.	Төсвийн байгууллагуудын гал тогоонд зориулалтын сав хэрэглэж байгаа байдалд танталт судалгаа хийж ажилласан. Судалгааны явцад хүнсний зориулалтын бус ашиглаж байгаа байгууллага гараагүй.	70
12.4	“Намрын ногоон өдрүүд - 2024” улсын хэмжээний нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд сум орон нутагтаа үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулж, шалгарсан бүтээгдэхүүнийг улс, бүс, аймгийн үзэсгэлэн худалдаанд оролцуулахад дэмжлэг үзүүлэх	500,0	Аймгийн үзэсгэлэн худалдаанд оролцуулсан иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо -Дэмжлэг үзүүлсэн байдал -Борлуулалтын хэмжээ	“Намрын ногоон өдрүүд - 2023” арга хэмжээг сумандаа зохион байгуулсан.	“Намрын ногоон өдрүүд - 2024” арга хэмжээг сумандаа зохион байгуулсан байна.	“Нарийнтээлд үйлдвэрлэв-2024” үзэсгэлэн худалдаанд багийн малчид, өрхийн үйлдвэрлэгч нарыг хамруулан зохион байгуулан ажилласан. Уг арга хэмжээнд нийт 5 аж ахуй нэгж, 14 иргэн өөрсдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр оролцсон. Шилдэгийн шилдэг 6 номнациар шалгаруулсан. Үүнд:	100

						1.Шилдэг сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 2.Газар тариалангийн шилдэг үйлдвэрлэгч 3.Шилдэг хоол үйлдвэрлэгч 4.Шилдэг гар урлалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 5.Хүнсний шилдэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 6.Шилдэг баг зэрэг номнациар болзолт уралдааны шилдэгүүдийг шалгаруулан ажилласан. 1.1.Шилдэг сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчээр Д.Отгонбаяр, Ю.Даваатогтох, Д.Мөнхнасан - Тусгай байранд Б.Болдбаатар, Ж.Сүрэнжав, Б.Баяраа, С.Оюунбилэг 1.2.Газар тариалангийн шилдэг үйлдвэрлэгчээр Н.Сайнбилэг 1.3.Шилдэг хоол үйлдвэрлэгчээр ЕБС, СӨББ, Иргэн С.Пүрэвсүрэн 1.4.Шилдэг гар урлалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчээр Б.Батсүрэн, Д.Амаржаргал 1.5.Хүнсний шилдэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчээр О.Даваадавга, Ч.Отгонбаяр	

						1.6.Шилдэг багаар "Цагаан-овоо" 4 дүгээр баг тус тус шилдэгээр шалгарч өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнасан. Шагналд нийт 1,360,000 төгрөгийг зарцуулсан. Арга хэмжээний үеэр малчин иргэд өөрсдийн хийсэн цагаан идээгээрээ үзэсгэлэн худалдаа гаргаж иргэдэд борлуулж, өөрсдийн орлогоо нэмэгдүүлэн 80%-ийн борлуулалт хийж ажилласан. Тус арга хэмжээнд багууд малчин, саальчин иргэдээ идэвхтэй сайн оролцуулсан.	
Зорилт 5-ийн дундаж үнэлгээ							**85,0**
Бүлгийн дундаж							**84,83**
	2.3. Барилга, хот байгуулалт, газрын харилцаа						
13.	**Зорилт 1. Сумын Ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн оролцоотойгоор иргэдийн тав тухтай ажиллаж амьдрах орчин, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.**						
13.1	Сумын гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж зэрэг нийтийн эзэмшлийн зам, талбайн засвар, үйлчилгээг хариуцах чиг үүрэг бүхий орон тоог бий болгох ажлыг эхлүүлнэ.	ОН Төсөв 50000 00,0	Гэрэлтүүэг, ногоон байгууламж, нийтийн эзэмшилийн талбайн засвар, үйлчилгээг хариуцах чиг үүрэг бүхий орон тоотой болсон байна.	Үйлчилгээг хариуцсан орон тооны хүн байхгүй	Сумын гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж зэрэг нийтийн эзэмшлийн зам, талбайн ашиглалт арчлалт сайжирна.	Сумын төв болоод Баянтээг багийн төвийн ногоон байгууламж, түүний хашаа хамгаалалтыг сэргээх, нийтийн эзэмшлийн гэрэлтүүлэг, ундны усны худаг хариуцсан үүрэг бүхий иргэний 2 бүлэгтэй гэрээ байгуулж, ОНХС-аас санхүүжүүлэн ажиллуулж байна.	100
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
14.	**Зорилт 2. Эдийн засаг, нийгмийн ач холбогдолтой орон нутгийн дэд бүтцийг бий болгож, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна.**						
14.1.	Шинэ сум инженерийн шугам сүлжээний ажлыг эхлүүлэх	6 тэр	инженерийн шугам	-	Шинэ сум инженерийн шугам сүлжээний	Улсын төсөвийн 6 тэр бум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар сумын төвийн инженерийн шугам сүлжээний шинэчлэл хийгдэхээр төлөвлөгдөн зураг	100

		бу м	сүлжээний өргөтгөл		ажлыг эхлүүлсэн байа.	төсвийг ‘’Имж байгууламж’’ ХХК-н гүйцэтгэж ажлыг ‘’Эрчим өргөө ‘’ХХК-н хийж гүйцэтгэж байна. Үүнд: Харуулын байр, гүний худаг, усан сан, цэвэрлэх байгууламжийн ажил хийгдэнэ. Дулаан хангамжийн шугам- 2336.0 м Ус хангамжийн шугам -6625.0мм Ариутгах татуургын шугам -5200.0 м	
14.2.	Аж ахуй нэгж, гэр хорооллын айл өрхүүдийг дулааны төвлөрсөн системд шат дараатай холбож, гэр хороолол гудамж талбайн гэрэлтүүлэгийг засварлан өргөжүүлэх.	100 00, 0	- Дулааны төвлөрсөн системд холбогдсон айл өрх, ААНБ тоо - цамхагт гэрэлтүүлэгийн тоо	- 2023 онд 2 өрх айл, төвлөрсөн дулааны шугамд холбосон. - Цамхагт гэрэл 22 ш - Гудамжны гэрэлтүүлэг 60ш	Дулааны төвлөрсөн системд холбогдсон айл өрх, ААНБ тоо нэмэгдэж, цамхагт гэрэлтүүлэгтэй болсон байна.	Дулааны төвлөрсөн системд холбох шинэ сум төслийг ‘’Эрчим өргөө ‘’ХХК-н хийж гүйцэтгэж байна. 2024 онд 900,0 сая.төг-ийн хөрөнгө оруулалтанд усан хангамжийн шугам, ариутгах татуургын шугам хийгдсэн. Сумын төвийн Гэрэлтүүлэгийн засвар, шинэчлэлийн тендер 2 удаа зарлагдсан боловч үнийн санал ирээгүй.	70
Зорилт 2-ын дундаж үнэлгээ							**85**
15.	**Зорилт 3. Сумын газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг улсын газар зохион байгууллалтын Ерөнхий төлөвлөгөө болон эдийн засаг, нийгмийн хөгжил, иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн хийж, хаягийн мэдээллийн системийг хөгжүүлнэ.**						
15.1.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн байгууллагуудын барилга байгууламжид хувийн хэрэг хөтлөх ажлыг бүрэн гүйцэтгүүлэх, хөтлөлтөд хяналт тавих.		барилга байгууламжид хувийн хэрэг хөтлөх ажлыг бүрэн гүйцэтгүүлж хяналт тавих	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн 9 байгууллагуудын барилга байгууламжид хувийн	Өмч хөрөнгийн бүртгэлээр тавих хяналт сайжирсан байна.	2023-2024 оны байдлаар ЗДТГ, Бизнес хөгжлийн төв, Цагаан-Овоо багийн төв, Халуун ус, Наадмын талбай, Цагдаагийн кабон байр, Ус түгээх цэг, Тэжээлийн агуулах, Баянтээг багийн граш зэрэг барилга байгууламжуудын хувийн хэргийг хөтөлж гэрчилгээжүүлсэн байна.	100

				хэрэг хөтлөсөн			
15.2.	Газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулж, төлөвлөгөөг биелүүлэн, газрын дуудлага худалдаа болон бусад орлогыг аймгийн төсөвт төвлөрүүлж, бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлэх.	114,000,0	- Газрын төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь 100 - бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлсэн байна.	2023 онд Газрын төлбөрт 56,8 мянган төгрөг төлөвлөгөөтэй. Төсөвт төвлөрсөн орлого гүйцэтгэлээр 123,1 мянган төгрөг төлөвлөгөөний биелэлт 216,7% -иар биелэсэн.	Газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулж, төлөвлөгөөг 100% -иас доошгүй хувиар биелүүлэн, газрын дуудлага худалдаа болон бусад орлогыг аймгийн төсөвт төвлөрүүлж, бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлж, шаардлагатай мэдээллийг цуглуулсан байна	2024 онд 719 нэгж талбарт ноогдуулалт хийж 699 нэгж талбарт нэхэмжлэх үүсгэж газрын төлбөр 114.000.000 төгрөг орохоос 11 дүгээр сарын 30-ны байдлаар 117.234,490 төгрөг орсон байна. Газрын төлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт 103%-иар биелэсэн. 2020 оноос хойш газрын төлбөрийн үлдэгдэлтэй иргэн аж ахуй нэгж байгууллагад Засаг даргын албан мэдэгдэл хүргүүлэн ажиллаж байна. Мөн багийн ИНХ-аар явж мэдээлэл өгч байна. Албан мэдэгдэл өгсөний үр дүнд 2.5 сая гаруй төгрөг төвлөрсөн. 2024 оны бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлэх ажлыг зохион байгуулан судалгааг 8 дугаар сарын эхний 10 хоногт хийж гүйцэтгэсэн боловсруулалтыг хийж мэдээллийн санд оруулж тайлан ГХБХБГазарт хугацаанд нь хүргүүлсэн.	100
15.3	Сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, мөрдөж ажиллах	-	Батлагдсан төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	сумын дундаж 85 хувь	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан байна.	2025 оны тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулан мэдээллийн санд оруулж аймгийн ГХБХБГазарт дүгнэлт гаргуулахаар хүргүүлсэн. 2024 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөний биелэлтийг 2024 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдөр сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлэн 93.1%-ийн хангалттай сайн үнэлгээгээр дүгнүүлсэн.	100
Зорилт 3-ын дундаж үнэлгээ							**100**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**95**
Салбарын дундаж үнэлгээ							**89,31**

ГУРАВ. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ							
Салбарын зорилго: Нийгмийн суурь үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй хүргэж, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх замаар дундаж давхаргын хамрах хүрээг өргөжүүлэн, гэр бүлд ээлтэй жендэрийн мэдрэмжтэй цогц бодлого хэрэгжүүлнэ.							
3.1. БИЕИЙН ТАМИР							
16	**Зорилт 1. Хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулах зорилгоор идэвхтэй амьдралын хэвшилтэй иргэн, гэр бүлийг дэмжиж, нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлнэ.**						
16.1.	Нийтийг хамарсан спортын арга хэмжээг жил тутам зохион байгуулж нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлнэ.	3000,0	- Зохион байгуулсан нийтийг хамарсан спортын арга хэмжээ - Тэмцээн уралдаанд хамрагсдын тоо	Тэмцээн уралдаанд хамрагсдын тоо -871	Нийтийг хамарсан спортын арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулж хамрагсдын тоог 950-д хүргэнэ.	Үе үеийн төгсөгчдын олон төрөлт тэмцээнийг аймагт зохион байгуулж 18-34 насны ангилалд 11 багийн 198 хүн, 35-аас дээш насанд 22 багийн 200 гаруй тамирчид, ЕБС-тай хамтран ахлах, дунд ангийн сурагчдын дунд “Волейбол”-ын аварга шалгаруулах тэмцээнийг 2 насны ангилалаар, эрэгтэй эмэгтэй төрлөөр зохион байгуулж, дунд ангийн эмэгтэй төрөлд 8 багийн 48, эрэгтэй төрөлд 7 багийн 42, ахлах ангийн эмэгтэй төрөлд 4 багийн 24, эрэгтэй 3 багийн 18 хүүхэд тус оролцсон. Төрөл тус бүрт эхний 3 байрыг шалгаруулан Дурсамж, мөнгөн шагналаар шагнаж урамшуулсан. Шагналд 500,0 төгрөг зарцуулсан. Нийт Оролцогчдын тоо:530 Нийтийн биеийн тамирын арга зүйчийн орон тоог шинээр батлуулж мэргэжлийн боловсон хүчинээр хангагдсан.	100
16.2.	Спортын төрлүүдээр сумын аварга шалгаруулах тэмцээнийг зохион байгуулж, спортын залгамж халааг бэлтгэх	ОНТ 4125,5	Спортын арга хэмжээ зохион байгуулсан байх	Сумын аварга шалгаруулах биеийн тамирын чиглэлээр 8 удаагийн арга хэмжээ зохион байгуулж, 482 иргэн хамруулж,	Зохион байгуулах тэмцээний төрөл, арга хэмжээний тоо нэмэгдсэн байна.	Оны аварга шалгаруулах “Үндэсний бөхийн барилдаан”-ыг 5 насны ангилалаар зохион байгуулж 108 бөх, Монгол цэргийн баярыг тохиолдуулан “Үндэсний шагайн харваа”-ны тэмцээнийг багийн, цуваа харваа төрлөөр зохион байгуулж 7 багийн 50 харваач, Г.Сангидорж агсны нэрэмжит “Хаврын нээлттэй” шагайн харвааны тэмцээнд багийн болон цуваа харваа төрөлд 2 аймгийн 17 багийн 145 харваачид оролцсон. Давхардсан	100

				5080,4 мян. төгрөгийг зарцуулсан.		тоогоор нийт оролцогчдын тоо-303. Оны аварга шалгаруулах Үндэсний бөхийн барилдаан, Хаврын нээлттэй Шагай харваа, өсвөрийн үеийн волейболын аварга, үе үеийн төгсөгчдын тэмцээн зэрэг 5 удаагийн уралдаан тэмцээнд 833 иргэн оролцож, төрийн байгууллагаас 7635,5, хувийн хэвшлээс 9000,0 сая төгрөг зарцуулсан. Нийтийг хамарсан 5 удаагийн арга хэмжээнд 288 хүн оролцож төрийн байгууллагаас 600,0, хувийн хэвшлээс 690,0 төгрөг зарцуулсан. ЕБС-д сагс, волейбол, шагайн харваа төрлийн секц дугуйлан хичээллэж 106 хүүхэд хамрагдаж байна.	
16.3.	Иргэдийн бие бялдрын түвшин тогтоох сорилыг насны ангилалаар жилд 2 удаа авч хэрэгжүүлнэ.	-	Бие бялдрын түвшин тогтоох сорилд хамрагдсан иргэдийн тоог 10 % хүргэсэн байна.	2023 онд “Бие бялдрын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорил"-д нийт 184 иргэн хамрагдсан.	Бие бялдрын түвшин тогтоох сорилд хамрагдсан иргэдийн тоог зорилтот түвшинд хүргэсэн байна.	Бие бялдрын түвшин тогтоох сорилд 6-17 насны 207 хүүхэд, 18-аас дээш насны 41, нийт 248 иргэн хамрагдсан. Үнэлгээгээр авч үзвэл A21, B-50, C-67, D-31, F-9 үнэлгээтэй байна.	100
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**100**
3.2. ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ							
17.	**Зорилт 1. Гэр бүлд ээлтэй хөгжил, хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэх замаар гэр бүлийн хөгжлийг дэмжинэ.**						
17.1.	Гэр бүлд ээлтэй орчин бүрдүүлэх, эцэг эхийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, хүүхэд хүмүүжүүлэх зөөлөн аргыг түгээн дэлгэрүүлэх сургалт, нөлөөллийн арга	150,0	"Хүүхэд хүмүүжлийн зөөлөн арга" сэдвээр цахимаар болон танхимаар	Танхимаар сургалтанд 423 иргэн хамрагдсан.	Гэр бүлд ээлтэй орчин бүрдүүлэх, эцэг эхийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, хүүхэд хүмүүжүүлэх зөөлөн аргыг	“Хүүхэд хүмүүжүүлэх зөөлөн арга барилаас суралцъя” арга хэмжээнд Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3-5 дугаар ангийн сурагчдын төлөөлөл, эцэг, эх, асран хамгаалагчийн хамт оролцож, “Үнэг, чоно хоёр” үлгэрийг хүүхдүүдэд уншиж өгч, утгыг нь яриулж, сэдвийн хүрээнд зураг зуруулах, мөн	

	хэмжээг зохион байгуулна		сургалт зохион байгуулж цахим хандалт болон сургалтанд хамрагсдын тоог нэмэгдүүлнэ.		түгээн дэлгэрүүлэх сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулсан байна. Урд оны түвшнээс буурахгүй	эцэг, эх асран хамгаалагчид хүүхэд хүмүүжлийн эерэг арга, хүүхдээ хэрхэн өсгөн хүмүүжүүлж буй туршлагаасаа хуваалцаж, “Дэлгэр зун цаасан наамал”, ТАТАТУНГАА танин мэдэхүйн тэмцээнд хүүхэдтэйгээ хамтран оролцлоо. Тус арга хэмжээнд нийт 18 сурагч, 18 эцэг эх, асран хамгаалагч оролцсон. Тус арга хэмжээнд 60,000 төгрөг зарцуулсан. Сумын номын санч, НТБ-ын нэгжийн багштай хамтран Ерөнхий боловсролын сургуулийн дунд, ахлах ангийн сурагчид, дотуур байрны сурагчдын дунд “Угийн бичиг” хөтлөх арга зүйн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж 53 хүүхэд хамрагдсан. Сургалтын үеэр “Алтан хонх” танин мэдэхүйн тэмцээн, бүлгийн ажлыг зохиони байгуулж угийн зураглал, бичиглэл бичих арга барилд сургасан. “Нэг өрх-Нэг угийн бичиг” аяны хүрээнд 2 бичлэг бэлтгэн байршуулж, угийн бичиг хөтөлдөг өрхийн үзэсгэлэн гаргаж, гарын авлага материал тараан, шилдэг бүтээлийг аймагт зохион байгуулсан үзэсгэлэнд оролцуулснаар шилдэг угийн бичигтэн өрх төрөлд Д.Данаасүрэн дэд байр, шилдэг сум төрөлд тусгай байр эзэлсэн амжилт үзүүлсэн.ЗДТГ-аас 60,0 төгрөгийн бензины дэмжлэг үзүүлсэн. Цахим орчны хэрэглээг багасгах зорилгоор “Бүх нийтээрээ бөгж нийлүүлье” 1 сарын аяныг ЕБС-ийн сурагчдын дунд зохион байгуулж үндэсний тоглоом наадгайг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг өрнүүлж 317 сурагч хамрагдсан.	100
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**100**

18	**Зорилт 2. Хүүхдийн эрх, хөгжил, хамгааллын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлж, салбар дундын хамтын ажиллагааг сайжруулан, хүүхдэд ээлтэй аюулгүй орчин бүрдүүлнэ.**						
18.1.	Хүүхдийн эрсдлийн мэдээллийн сан бий болгож "Хүүхэд хамгаалал"-ын хамтарсан багийн гишүүдийг чадавхжуулах, салбар дундын хамтын ажиллагааг сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх		Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	- Эрсдлийн мэдээллийн сан үүссэн. - 2023 онд Хамтарсан багийн гишүүд цахим 1, танхимын 2 сургалтанд хамрагдсан.	Улиралд 1-ээс доошгүй арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн байна.	Хамтарсан багийн 4 гишүүн чадавхжуулах сургалтад хамрагдсан. Сургууль болон дотуур байрны хяналтын камерын хяналт" хэсэгчилсэн арга хэмжээний хүрээнд дотуур байрны камерыг шалгаж, камер шүүлтийн дэвтэр, сурагчдын ирц, гараас гарт хүлээлцсэн дэвтэр зэргийг шалгаж, зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажилласан. Хүүхдийн тусламжийн 108 дугаарын утсанд хүчирхийллийн дуудлага 1 бүртгэгдсэн. Тус дуудлагын мөрөөр Хамтарсан багаар ажиллаж шийдвэрлэсэн. Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэж болзошгүй 2 иргэнийг илрүүлж, зөвлөгөө мэдээлэл өгч, хувийн хэрэг нээн ажилласан.	100
18.2.	Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран залуучуудын хөгжлийг дэмжих соён гэгээрүүлэх сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах, сайн дурын ажил, санал санаачилгыг дэмжих.	155 0,0	Зохион байгуулсан арга хэмжээ тоо	соён гэгээрүүлэх сургалт-4	Соён гэгээрүүлэх сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг оновчтой, хүртээмжтэй арга хэлбэрээр зохион байгуулсан байна.	ЭМТ, Насан туршийн боловсролын нэгж хамтран цэргийн насны залуучуудын дунд "Мансууруулах бодис болон архи, тамхины хор уршиг", "Цэргийн албаны тухай хууль", "Нутгаараа бахархая" зэрэг сэдвээр 2 удаа сургалт зохион байгуулж 78 залуу хамрагдсан. Хужирт суманд зохион байгуулагдсан "Mini Youth Power In Uvurkhangai" байгальд ээлтэй сурагчдын чуулганд 2 сурагчыг оролцуулсан.Тэдний санаачлагаар "Mini youth power in Nariinteel" байгальд ээлтэй залуусын чуулганыг ЕБС-тай хамтран зохион байгуулж 8-11 дугаар ангийн 58 сурагч, Арвайхээр сумаас 7 сурагч урилгаар оролцон 6 сэдвийн хүрээнд санал бодлоо солилцон сум орон нутаг, сургуульд тулгамдаж буй	100

						асуудлуудыг хэлэлцсэн. Тус арга хэмжээнд 1050.0төгрөг зарцуулсан. Аймгийн “Иргэний засаглал” төрийн бус байгууллагын тэргүүн Б.Ууганхүү урьж ЕБС-ийн дунд, ахлах ангийн сурагчдад чиглэсэн “Хэрхэн мэргэжлээ сонгох вэ?” “Өөртөө манлайл” зэрэг сэдвээр 120 минутын лекцэнд 215 хүүхдийг хамруулж, ЗДТГ, ЕБС-ийн багш, ажилчдад 120 минутын “Байгууллагын соёл” лекцэнд сууж 70 албан хаагч хамрагдсан	
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
19	**Зорилт 3. Залуучуудын хөгжил, оролцоог дэмжсэн орчин нөхцлийг бүрдүүлж, тэдний оролцоог хангах олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж, нийгмийн идэвхтэй гишүүн болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.**						
19.1.	Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран залуучуудыг хөгжүүлэх, эрүүл амьдралын зөв хэв маягт суралцах боломжийг бүрдүүлэн алив үйл ажиллагаанд оролцох залуучуудын оролцоог нэмэгдүүлнэ.	-	Хөдөөгийн залуучууд, залуу гэр бүлүүдэд амьдралын зөв хэв маягт суралцах явуулын үйлчилгээг үзүүлж, залуучуудын оролцоог нэмэгдүүлэх	Сургалтанд хамрагдсан залуучуудын тоо 232 буюу оролцооны түвшин урд оноос 0,8 %-иар өссөн	Хөдөөгийн залуучууд, залуу гэр бүлүүдэд амьдралын зөв хэв маягт суралцах явуулын үйлчилгээг үзүүлж, залуучуудын оролцоог нэмэгдүүлнэ	ЭМТ, Насан туршийн боловсролын нэгж хамтран цэргийн насны залуучуудын дунд “Мансууруулах бодис болон архи, тамхины хор уршиг”, “Цэргийн албаны тухай хууль”, “Нутгаараа бахархая” зэрэг сэдвээр 2 удаа сургалт зохион байгуулж 78 залуучууд хамрагдсан. Залуучуудын сайн дурын хөдөлгөөнийг дэмжиж “Хаягдлыг ангилж –хуриитлал болгое”, “Харах өнцөг хандлагаа өөрчилье” санаачлагыг дэмжиж ажилласнаар сумын төвийн шил, гялгар уутны хаягдлыг түүж нэг цэгт төвлөрүүлж байгаль орчны хог хаягдлыг багасгасан үр дүнтэй ажлуудыг зохион байгуулсан.	100
19.2.	Залуучуудын хөгжлийн бүлэг, клубын үйл ажиллагаа, сайн дурын ажил, санал	489 70, 0	Залуучуудын хөгжлийн бүлэг, клубын үйл ажиллагаа, сайн дурын	Залуучууды н сайн дурын бүлэг, клуб	Залуучуудын сайн дурын бүлэг, клубын	Залуучуудын фитнессийн өрөөг тохижуулах тоног төхөөрөмж худалдан авах тендерийг амжилттай зохион байгуулж Санаа мед Трейд ХХК нь 48.970.000 төгрөгийн үнийн санал ирүүлж шалгарч тоног төхөөрөмж	

	санаачилгыг дэмжин ажиллана.		ажил, санал санаачилга нэмэгдсэн байдал.	байгуулагда агүй.	тоог 1-ээр нэмэгдүүлнэ.	нийлүүлсэн. Бизнес хөгжлийн төвд 2 өрөөг фитнессийн өрөөгөөр тохижуулан үйл ажиллагааг нь эхлүүлсэн.	70
Зорилт 3-ийн дундаж үнэлгээ							**85**
20.	**Зорилт 4. Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг тасралтгүй хөгжүүлж, нийгмийн идэвх оролцоог нэмэгдүүлнэ.**						
20.1.	Ахмадын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулан, Ахмад настан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг биеийн тамир, спортоор хичээллэх, соёл урлагийн авьяас чадварыг нь хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх замаар нийгмийн оролцоог нь нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээг зохион байгуулах	-	-Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо -Хамрагдсан иргэдийн тоо	Ахмадын хөгжлийн төвөөр энэ жил уулзалт сургалтыг 4 удаа хийж давхардсан тоогоор 180 ахмад настан, спорт, урлаг соёлын арга хэмжээ 8 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 247 ахмад настан тус тус оролцсон байна	- Үйл ажиллагаа тогмолжсон байна. - 5-аас доошгүй арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.	Ахмадын хөгжлийн төвд байнгын үйлчилгээ авдаг 41 ахмад настан байна. Уг ахмад настангуудад нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр сургалт 3 удаа, тэмцээн уралдаан-4 удаа зохион байгуулж нийт давхардсан тоогоор 60 гаруй ахмад настан хамрагдсан. Ахмад настны тухай хуулийн дагуу өдрийн үйлчилгээг үзүүлхээр эрхээ авсан сумын Ахмадын хороо нь 20 ахмадад эрүүл мэндийн зөвлөгөө өгөх, хууль эрх зүйн сургалт хийх, сэргээн засах эмчилгээнд хамруулах, урлаг, соёлын үйлчилгээг үзүүлсэн. Тус үйлчилгээнд нийт 2,100,000 төгрөг зарцуулсан. Сумын төвийн Ахмадын өргөөнд орон нутгийн хөгжлийн сангаар 10,0 сая.төгрөгийн засварын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн	100
20.2.	Ахмад настаны насан туршдаа суралцах боломжоор хангаn, насан туршийн боловсрол төв, нэгжүүдтэй хамтарсан сургалт, уулзалт, арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулж,	-	- сургалт, уулзалт, арга хэмжээ зохион байгуулсан тоо- - хөгжих оролцох	Хөгжих, оролцох боломжоор 60% хангагдсан	- 2-оос доошгүй арга хэмжээ зохион байгуулсан байна	Ахмад настны насан туршдаа суралцах боломжоор хангах зорилгоор насан туршийн боловсролын нэгжийн багштай хамтран сумын төвд амьдарч буй ахмадуудад цахим шилжилт, ахмад настны тухай хууль, нийгмийн халамжийн тухай хуулийн онцлог заалтны талаар 2 удаагийн сургалт	100

	хөгжих оролцох боломжийг сайжруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх		боломжийг сайжруулах арга хэмжээ			хийж давхардсан тоогоор 50 гаруй ахмад, Өвөрхангай аймагт болсон насан туршийн боловсролын нэгжээс зохион байгуулсан сургалтын арга хэмжээнд сумаас 10 гаруй ахмад настан хамрагдсан.	
20.3	Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7-д заасны дагуу "Ахмадын сан байгуулан ажиллуулах, журам"-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	-	Ахмадын сан байгуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	Ахмадын сангийн эхний үлдэгдэл 262,3 мян.төг, хураамжийн орлого 562,0 мян.төг үйл ажиллагаан ы зардалд 150,0 мян.төг зарцуулан 674,3 мян/төг-ийн үлдэгдэлтэй	Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна.	Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр заалтын хүрээнд нийт ахмадын сан байгуулах журмын дагуу эхний хагас жилийн байдлаар 560,000 төгрөгийн орлого орж ирснээс 200,000 төгрөгийг журамд заасны дагуу нас барсан 4 иргэнд олгож үлдэгдэл 360,000 төгрөг нь сангийн дансанд байршуулсан.	70
Зорилт 4-ийн дундаж үнэлгээ							**70**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**90,0**
	3.3. ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ						
21.	**Зорилт 1. Хөдөлмөрийн зах зээлийн тэнцвэрт байдлыг хангаж, халамжаас хөдөлмөр эрхлэлтэд шилжүүлэх замаар ажилгүйдлийн түвшинг бууруулж, нийгмийн дундаж давхаргыг нэмэгдүүлнэ.**						
21.1	Нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалын хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх		Сайн дурын даатгалд 334 даатгуулагч хамруулсан байна. даатгуулагчд ын тоо , биелэлтийн	2023 онд 240 даатгуулагч ийг сайн дурын даатгалд үүнээс 187 малчин	Сайн дурын даатгалд 2024 онд 240 даатгуулагч үүнээс малчин, туслах малчин, 0-3 нас хүртэл хүүхдээ асарч	Хагас жилээр Сайн дурын даатгалд 2024 оны 1 сараас нийт 288 даатгуулагчийн гэрээг байгуулан ажилласан / үүнээс малчин, туслах малчин 208, 0-3 нас хүртэл хүүхдээ асарч байгаа эх шинээр-7, үргэлжилсэн гэрээгээр 27 эх, эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай	

			мэдээ тайлангийн тоо	шинээр хамруулсан	байгаа эх, эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч хөдөлмөр эрхлээгүй эх, эцгийг шинээр хамруулж, хамралтыг төлөвлөгөөг биелүүлсэн байна.	18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч хөдөлмөр эрхлээгүй эх 4 , энгийн 47 даатгуулагч шинээр хамруулж, хамралтыг төлөвлөгөөг 86,22 хувиар биелүүлсэн байна	100
21.2.	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бодлого, төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээл, ажилд зуучлах замаар 25-с доошгүй ажлын байр бий болгоно.		25-иас доошгүй иргэнийг ажлын байраар хангасан байна.	Шинээр байнгын ажлын байранд 40 иргэн зуучлан ажлын байраар хангасан.	Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, ажилгүйдэл ядуурлыг бууруулах төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, хувийн хэвшил, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг дэмжих замаар ажлын байрыг нэмэгдүүлсэн байна.	Шинэ ажлын байранд 40 иргэнийг орсон ба төрийн байгууллагад-9, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, хувийн хэвшлийн байгууллагад- 10, түр ажлын байранд 21 иргэн шинээр ажлын байранд орсон. Түр ажлын байрыг нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд хэрэгжүүлж 2 төслийг санал хүргүүлж, улмаар дэмжигдэн хөдөлмөрийн насны хөдөлмөр эрхэлдэггүй, хүнсний эрхийн бичигт хамрагддаг, хөгжлийн бэрхшээлтэй 21 иргэнийг хамруулан улирлын чанартай ажлын байраар хангаж, 4,2 сая. төгрөгийн цалинг иргэдэд олгосон. Ажил зуучлалын үйлчилгээнд 35 иргэнийг ажлын байранд зуучилсан ба төрийн хэвшилд-12, хувийн хэвшилд-23 иргэн ажилд зуучилсан. Нийт шинэ ажлын байр-40 иргэн, зуучлал-35 иргэн биелэлт 100%.	100

						Шинэ ажлын байр 2023 оноос 0,8%, ажилд зуучлал 0,8% -иар тус тус өссөн.	
21.3.	Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээнд 25-с доошгүй иргэнийг хамруулна		Зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо 25	Зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээнд 25 иргэн хамрагдсан байна.	25-иас доошгүй иргэнийг Зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээнд хамруулсан байна.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадварт үнэлгээ хийх аргачлалыг сурч, шинээр төсөл хөтөлбөрт хамрагдаж байгаа болон түр ажлын байранд хамрагдсан 35 иргэнд профайлинг үнэлгээ хийсэн. Ажил хайгч иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадварт батлагдсан арга зүйн зөвлөмжийн дагуу 12 иргэнд төлөвлөгөө хийсэн. ЕБС-ийн 9,10 дугаар ангийн 32 сурагчдад мэргэжил сонгоход шаардлагатай ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, ажил мэргэжлээ зөв сонгоход нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор уулзалт, ярилцлагыг сургуулийн нийгмийн ажилтантай хамтран зохион байгуулсан. Үр дүн: Профайлинг үнэлгээг 78 иргэнд, ажил хайгч иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадварт батлагдсан арга зүйн зөвлөмжийн үнэлгээг 18 иргэнд хийж ажилласан. Мөн мэргэжил сонголтын талаар дунд, ахлах ангийн 114 хүүхдэд мэдээлэл хийж ажилласнаар МСҮТ-д 5 хүүхэд элсэн суралцсан. Халамжаас хөдөлмөрт шилжих бодлогын хүрээнд залуучуудыг хөдөлмөрт бэлтгэх “Оролцоо” төсөлд 6 иргэн хамрагдаж мэргэжлийн ур чадварыг эзэмшсэн.	100
21.4.	Орлого багатай өрхийн ажил эрхлэхгүй байгаа насанд хүрсэн иргэнийг мэргэжил эзэмшүүлэх, ур		Мэргэжил эзэмшүүлэх, ур чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж,	Мэргэжил эзэмшүүлэх, ур чадвар ахиулах арга хэмжээнд 4	Өвөрхангай аймаг дахь Политехник коллежтой хамтран мэргэжилтэй	Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй иргэнийг мэргэжил эзэмшүүлэх, ур чадварыг ахиулах чиглэлээр ХХҮГ-наас зохион явуулдаг “Мэргэжил олгох сургалт”-д 12 иргэнийг бүртгүүлж сургалтанд хамруулсан. МСҮТ-тэй	

	чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.		хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжсэн иргэдийн тоо 3-5	иргэн хамрагдана.	ажилтнаар бэлтгэх, төгсөгчдийг нийгмийн түншлэлийн хүрээнд ажлын байраар ханган, хамтран ажилласан байна.	хамтран ажиллаж, зорилтот өрхийн 2 иргэн 1 жилийн ангид суралцаж байна.	100
21.5.	Эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг хөдөлмөр эрхлэлтийн дэмжих сангийн зээл, төсөл хөтөлбөрт хамруулна		- Хөдөлмөр эрхлэлтийн дэмжих сангийн зээл, төсөл хөтөлбөрт хамруулсан эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тоо 4-өөс доошгүй - Санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээ	Оёдлын чиглэлээр 2 иргэнд Нийт 13.000.000 мян.төг-ийн санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн .	Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн бүртгэл мэдээллийн судалгааг гаргасан байна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн оролцоог сайжруулах, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, хүртээмжтэй орчин бүрдүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг үнэмлэхжүүлэх	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас олгодог хөнгөлттэй зээл тусламжинд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдээс 2 төсөл ирүүлснээс амьжиргаа дэмжих зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж Цагаан-Овоо багийн 1 иргэний “Гар урлал” төслийг дэмжин холбогдох бичиг баримтыг ХХҮГ-т хүргүүлж, уг төсөл нь дэмжигдэн 5,0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг хүүгүйгээр олгосон. Тухайн иргэн санхүүгийн дэмжлэгийн өмнөх шатны сургалтанд хамрагдсан ба өрхөөр гар урлалын бүтээгдэхүүнийг хийн борлуулж байна.	100
Зорилт 1-ийн дундаж үнэлгээ							**100**
22.	**Зорилт 2. Хөдөлмөрийн харилцаа, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах.**						

22.1.	Сумын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөлийн үйл ажиллагааг дэмжих, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлэх		-Зохион байгуулсан арга хэмжээний үр дүн	ХАБЭА-н мэргэжилтнүүдэд олгох сургалтанд цахимаар 1 удаа хамрагдаж арга зүйн мэдлэг, мэдээлэлтэй болсон.	Батлагдсан төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллаж, хөдөлмөрийн аюулгүй орчныг бүрдүүлсэн байна.	Сумын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зөвлөл нь оны эхэнд үйл ажиллагаагаа төлөвлөн 3-н чиглэлийн хүрээнд 16 ажил хийхээр төлөвснөөс одоогоор 9-н ажлыг зохион байгуулсан байна. Үүнд: Нийт төрийн албан хаагчид, аж ахуйн нэгжийн дарга, албан хаагчид, малчид, ард иргэдэд хөдөлмөрийн тухай хуулийн талаар мэдээлэл өгсөн. Бүх сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуй нэгж, байгууллагуудад цахилгааны үзлэг зохион байгуулсан, халууны үйл ажиллагаа явуулдаг Урын зууханд үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах ажлыг зохион байгуулсан, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн мэргэжилтэнгүүдийг чадавхжуулах сургалтанд хамруулсан, ХАБЭА-н сарын аяныг орон нутагтай зохион байгуулсан, “Эрсдэлгүй Өвөрхангай” апплейкшнийг ард иргэдэд сурталчилан таниулах зэрэг ажлуудыг зохион байгуулсан. Нийт үйл ажиллагаанд хамрагдсан иргэний тоо-140	100
22.2.	Сумын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зөвлөлөөс үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах, сургалт арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулж ажиллана.		Сумын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зөвлөлөөс үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах, сургалт зохион байгуулах.	Үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах ажлыг 2 удаа зохион байгуулж үр дүнг тооцон ажилласан.	Сумын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл, үйлдэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссын 2022 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг	Сумын ХАБЭА-н салбөр зөвлөлөөс сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуй нэгж, байгууллагуудад цахилгааны үзлэг зохион байгуулж шаардлага хангахгүй газарт хугацаатай засан сайжруулах албан бичиг хүргүүлсэн. Дулааны үйл ажиллагаа явуулдаг Урын зууханд үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах ажлыг зохион байгуулсан ХАБЭА-н тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд ХАБЭА-н сарын аяныг 2 чиглэлийн хүрээнд 12 ажлыг амжилттай зохион байгуулж төрийн болон хувийн	100

					боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллах	хэвшлийг хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн дадал хэвшилтэй болгосон. Үүнд дараах ажлуудыг хийсэн:. -Эрсдэлгүй Өвөрхангай” аппликэйшнийг сумын бүх аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын удирдах албан тушаалтнууд, ажилтан албан хаагчдад танилцуулах уулзалт, арга хэмжээг 6-н удаа зохион байгуулж нийт 60 гаруй албан хаагчдыг татан оролцуулсан. -Уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөхцөлд хөдөлмөр эрхэлдэг эрсдэл өндөр дулааны үйл ажиллагаа явуулдаг эрчим хүчний үйл ажиллагаатай танилцах, зөвлөн туслах үйл ажиллагааг зохион байгуулж эрсдэлтэй зүйлүүдийг засан сайжруулах тал дээр байгууллагын даргад засаг даргын хугацаатай албан тоотыг хүргүүлэн ажилласан. -Сумдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссынг гишүүдийг чадавхжуулах сургалт Өвөрхангай аймагт зохион явагдаж уг сургалтанд сумын зөвлөлийн 9-н гишүүнийг хамруулсан бөгөөд сургалтыг Улаанбаатар хотын “Форумланд” ХХК-ны Форум мэргэжлийн сургалт, зөвлөх үйлчилгээний төвтэй хамтран зохион байгуулсан. Сургалтын үр дүнд ХАБЭА-н мэргэшүүлэх 124 цагийн сургалтанд	
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**100,0**
23	**Зорилт 3. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг оновчтой болгон зорилтот өрх, иргэний амьжиргаанд дэмжлэг үзүүлж, амьдралын чанарыг дээшлүүлнэ**						

23.1	Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгаанд үндэслэн зорилтот бүлгийн өрхүүдийг оновчтой тодорхойлж амьдралын чанарт өөрчлөлт оруулах ажлыг зохион байгуулах		- Зорилтот бүлгийн өрхүүдийг оновчтой тодорхойлох. - Тэдний амьдралын чанарт өөрчлөлт оруулах	Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагдах нэн шаардлагатай 3 өрхийн түвшинг тодорхойлох судалгааг авсан.	Зорилтот бүлгийн өрхүүдийн амьдралын чанар сайжирсан байна.	Орлогыг орлуулан тооцох аргачлалаар өрхийн амьжиргааны түвшинг тодорхойлох судалгааг 2024 оны 07, 12 дугаар саруудад зохион байгуулж хамгийн бага оноо бүхий 34 өрхийн судалгааг авч, холбогдох байгууллагад илгээгээд байна. Одоогоор судалгааны үр дүн гараагүй хүлээгдэж байна.	100
23.2	“Нэг өрх-нэг ажлын байр” шинэчилсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, хүрээнд хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагдаж байгаа өрхийн иргэдийг ажлын байраар хангаж, нийгмийн халамж хүртэгчдийн тоог бууруулах	-	-Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь -Ажлын байраар хангасан иргэдийн тоо	Хөтөлбөрийн хүрээнд 9 өрхийн 30 иргэнийн үйлчилгээнд хамруулж, түр ажлын байранд 4 иргэн хамрагдсан.	Сонгогдсон өрхөөс 1 иргэн тогтмол ажлын байртай болсон байна.	“Нэг өрх-нэг ажлын байр” хөтөлбөрийн хүрээнд хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээ авч буй өрхийн 30% болох 9 өрхийг сонгон авч гэрээр нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж өрхийг 10 бүлэг 67 асуултыг асуултын маягтанд бөглөн өрхөд нөхцөл байдлын үнэлгээ хийгдсэн. Үнэлгээ нь дээр тулгуурлан өрхөд шаардлагатай дараах үйлчилгээг хүргэсэн. Сонгогдсон өрхөөс улирлын чанартай ажилд 5 иргэн, түр ажлын байранд 5 иргэнийг зуучилсан. Хөтөлбөрт хамрагдсан өрхийн СӨББ болон ЕБС-д хамрагдах 12 хүүхдийг боловсролын үйлчилгээнд бүрэн хамруулсан. Хөтөлбөрт хамрагдсан өрхөд байгаа 1 өрхийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг нарийн мэргэжлийн эмчид бүрэн хамруулж, шаардлагатай эмчилгээ үйлчилгээнд бүрэн хамруулсан.Хөтөлбөрт хамрагдсан нийт өрхийн гишүүдийн 60%-г эрт илрүүлгийн үзлэгт хамруулсан. Нийгмийн	100

						халамжийн чиглэлээр 11 иргэнд 2.600,0 мян төгрөгийн тэтгэмж олгосон. Цаашид хөтөлбөрт сонгогдсон өрхийг байнгын ажлын байраар хангах, мөн газар авч байгаагүй иргэдэд 0,7 га газрыг олгох өөр бусад нийгмийн хамгааллын дэмжлэгт хамруулахаар ажиллаж байна.	
23.3	Нийгмийн халамжийн бүрдүүлэх материалыг цахимаар хүлээн авч, иргэдэд шуурхай үйлчилнэ.	-	Нийгмийн халамжийн бүрдүүлэх материалыг цахимаар хүлээн авах.	2023 онд нийгмийн халамжийн 28 төрлийн үйлчилгээг цахимаар хүлээн авч үйлчилсэн.	Халамжийн үйлчилгээг иргэдэд хөнгөн шуурхай хүргэсэн байна	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдах шаардлага хангасан иргэдийн өргөдөл, холбогдох баримт бичгийг шалгаж, хүлээн аван цахимд бүртгэлийг оруулан Хагас жилийн байдлаар: цалинтай ээж /эцэг/ хөтөлбөрт хамрагдах 21 иргэн, жирэмсэн эхийн тэтгэмжид хамрагдах 9 иргэн, насны хишигт хамрагдах 13 иргэн, ахмад настан, ХБИ хөнгөлөлт тусламжид хамрагдах 83 иргэн, асаргааны тэтгэмж сунгуулах 3 иргэн, шинээр асаргаанд хамрагдах АН, ХБИ, ХБХ 6 иргэн, тэжээгчээ алдсаны тэтгэмж тогтоох-3 иргэн, хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжид хамрагдах 46 иргэний хүсэлтийг цахимаар болон цаасаар хүсэлтээ өгч үйлчилгээгээ авсан байна. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үзүүлэхэд иргэдээс материал шаардахгүйгээр холбогдох байгууллагаас цахимаар авч нийгмийн халамжийн үйлчилгээг иргэдэд чирэгдэл учруулахгүйгээр үйлчилгээг хүргэж байна. Одоогоор нийт нийгмийн халамжийн 32 төрлийн үйлчилгээг цахимаар хүлээн авч үйлчилж байна.	100
23,4	Хөгжлийн бэрхшээлтэй	-	Хөгжлийн бэрхшээлтэй	2023 онд ХБИ-ий	Хөгжлийн бэрхшээлтэй	Сумын хэмжээнд 113 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, 15 хөгжлийн	

	иргэдийн нийгмийн оролцоог сайжруулж, тэдний оролцох эрхийг сайжруулна.		иргэдийн нийгмийн оролцоог сайжруулах	төсөл хөтөлбөрт 1 иргэн хамрагдаж 5,0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч төслөө хэрэгжүүлсэн.	иргэдийн нийгмийн оролцоог сайжирсан байна.	бэрхшээлтэй хүүхэд байна. Үүнээс байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн 7, байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд 15 байна.Төрийн болон хувийн хэвшилд 16 иргэн ажиллаж байна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдээс 8 хүүхэд Ерөнхий боловсролын сургуульд, 4 хүүхэд Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагуудад, 1 хүүхэд насан туршийн боловсролд суралцаж байна. Мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй 4 хүүхдийг сэргээн засах үндэсний төвтэй хамтран сэргээн засах эмчилгээнд тогтмол хамруулж байна. ХБИ-ий төсөл хөтөлбөрт 1 иргэн хамрагдаж 5,0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч үйл ажиллагаагаа тогтмол явуулж байна. Мөн нийтийг хамарсан ажил болон мод тарих арга хэмжээнд 4 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг хамруулж 800,000 төгрөгийн цалинг олгосон. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг нийгмийн харилцаанд тэгш эрхтэйгээр оролцуулах, боловсрол эзэмшүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран 2 удаагийн сургалт, 2 удаагийн спортын арга хэмжээнд нийт 20 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг хамруулсан байна.	100
Зорилт 3-ийн дундаж үнэлгээ							**100,0**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**100,0**
Салбарын дунддаж үнэлгээ							**96,67**
ДӨРӨВ. НОГООН ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ							
Салбарын зорилго: Орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, хүн амын эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.							
4.1.Ногоон хөгжил							

24	**Зорилт 1. Усны нөөцийг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх замаар экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгална.**						
24.1	Гол горхи, булаг шандны эхийг хамгаалах.	-	Нэн шаардлагатай булаг шанд, рашааны эхийг хашиж хамгаалах	2023 онд 3 булгийн эх хамгаалсан.	Нэн шаардлагатай 1-3 булаг шанд, рашааны эхийг хашиж хамгаалсан байна.	Аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газарт хаших шаардлагтай 4 булгын судалгааг гаргаж явуулсан. Баянтээг 2 дугаар багт Хашаалах шаардлагтай булгын судалгааг хүргүүлж аймгийн Байгаль орчны газраас булгын эхийн хашаажуулах 95 ширхэг шургаагыг 2024 оны 11 дүгээр сарын 22 өдөр Баянтээг руу тээвэрлүүлэн тус багийн даргад хүлээлгэн өгч буулгасан байгаа. Өндөр хөмөг багт 2 булгийн эх хашаалж хамгаалсан.	100
24.2	Сумын төвийн ундны усны эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүсийг тогтоож, хашаажуулах, Баянтээг багийн ундны усны худагт шүүлтүүр тавих.	-	Баянтээг, сумын төвийн ундны усны	Баянтээг ундны усны худаг хашаажуулалттай боловч чанар муу	Шинээр тогтоосон бүсийг хамгаалж, тэмдэгжүүлснээр иргэд эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл бүрдсэн байна.	Нарийнтээл сумын СӨББ, Эрүүл мэндийн төвүүдын худгаас эрүүл ахуйн шинжилгээ хийлгэх дээж авч Өвөрхангай аймгийн төв лабориторид шинжүүлэхээр хүргүүлсэн. Хариу ирээгүй байгаа. Сумын төвийн ундны усны эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүсийг тогтоож, хашаажуулсан. Худгийн үйлчилгээг 1 иргэнд хариуцуулан ажиллуулж байна. Баянтээг багийн ундны усны худгийн шүүлтүүрийг 1 удаа сумын төвийн ундны усны худгийг шүүлтүүрийг 1 удаа тус тус сольсон.	100
24.3.	Бэлчээрийн худгийг нэмэгдүүлэх	22000,0	Шинээр бэлчээрийн худаг гаргах.	- 2022 онд орон нутгийн хөгжлийн сангийн	Бэлчээрийн усан хангамж сайжирсан байна.	Шарга багийн Улиастын аманд худаг гаргах ажлын тендерыг зарлахад үнийн санал ирээгүй учир дахин зарлаж байна.	30

				хөрөнгө 83,5 сая төгрөгөөр нийт 4 худаг шинээр гаргаж, 1 худаг засварласан.			
Зорилт 1-ийн үнэлгээ							**76,67**
25	**Зорилт 2. Байгаль орчныг хамгаалах, орчны бохирдлыг бууруулах, байгалийн нөөцийг зохистой ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.**						
25.1	Хог хаягдлын төвлөрсөн талбайн хэмжээг багасгах ажлыг зохион байгуулах	-	-Хогийн нэгдсэн цэгийг хашаажуулж, камержуулсан эсэх -Талбайн хэмжээг багасгасан байдал	2023 онд “Имперо майнинг” ХХК болон 3дтг-с түрж тэгшлэх ажил хийгдсэн. Талбайн хэмжээг багасгах	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хогийн цэгтэй болсон байна.	Сумын төвийн хогийн цэгийг түрж тэгшлэх ажлыг сар бүр хийж гүйцэтгэж байна. Шарга 1 дүгээр багт үүссэн хогийн цэгийг дарж тэгшлэх ажил хийгдсэн. Баянтээг 2 дугаар багийн хогийн цэгийг хашаажуулах ажлыг “Имперо майнинг” ХХК нийгмийн хариуцлагийн хүрээнд хашаажуулж өгсөн. Сумын төвийн хогийн цэгийг улиралд 1 удаа түрж эзлэх талбайн хэмжээг багасгах ажлыг зохион байгуулсан.	70
25.2	Байгаль орчны хууль тогтоомж, ногоон хөгжил, тогтвортой хөгжлийн боловсролыг олон нийтэд сурталчлан таниулж, байгаль хамгааллалд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	-	Байгаль орчныг хамгаалах багц хуулиудын хэрэгжилтэнд хяналт тавьсан шалгалтын тоо шийдвэрлэсэн байдал;	Иргэдийн Байгаль орчны мэдэлгийг сайжруулах, байгаль эх дэлхийгээ хайрлан хамгаалах эрх зүйн мэдлэгтэй болгох	-Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтыг иргэдийн гомдол, мэдээллийн дагуу хууль хяналтын байгууллагуудтай хамтран	Төлөөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтын хүрээнд эргүүл хяналт шалгалтын ажлыг удирдамж чиглэлийн дагуу 5 удаагийн урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг сумын цагдаагийн албан хаагчидтай хамтран ажиллаж хууль бусаар ашигт малтмал олборолосон 3 иргэн, хууль бус ан хийж тээвэрлэсэн 2 иргэн, хууль бусаар ашигт малтмал олборлосон 3 иргэн холбогдох газарт шилжүүлэн зөрчлын хэрэг нээж хуулийн дагуу арга хэмжээ авхуулсан. 1 иргэнийг	100

					гүйцэтгэж хуулиар олгогдсон чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажилласан байх -Хяналт шалгалттай холбоотой мэдээ тайланг хагас бүтэн жилээр гаргаж БОАЖГазарт хүргүүлсэн байна	хууль журмын дагуу хялбаршуулсан журмаар торгуулийн арга хэмжээ авч, нөхөн төлбөрыг төлүүлэх арга хэмжээ авч,1 иргэнийг зөрчлын хэргийн материалыг прокурорд хүргүүлж хүлээн авахаас татгалзаж хэрэгсэхгүй болгосон. Тандалт судалгаа, хяналт тавих замаар эргүүл хяналтын ажлыг тогтмол хийж гүйцэтгэж байна. Багийн иргэдийн нийтийн хурлуудаар иргэдэд байгаль орчны чиглэлээр гарын авлага тараах материалаар ханган мэдээлэл хийж, хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажилласан. Байгаль орчны холбогдолтой зөрчлөөр нийт 13,500,000 /арван гурван сая таван зуу/ мянган төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ авч барагдуулсан.	
25.3.	Айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд болон нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд хог хаягдлыг ангилан ялгах зориулалт бүхий хогийн савны ашиглалтыг сайжруулах.	-	Хог хаягдлыг ангилан ялгах зориулалттай хогийн савны тоог нэмэгдүүлсэн байдал	Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд хог ангилан ялгах хогийн савтай боловч ашиглалт муу	Нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбайд хогийн савыг хүртээмжтэй байдлаар байршуулсан байна.	Албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, үйлчилгээний газруудад Хог хаягдлыг ангилан ялгах зориулалт бүхий хогийн савыг байрлуулах, цаашид ангилан ялгаж сурах талаар албан мэдэгдэл, зөвлөмж өгч хэрэгжүүлж ажиллахаар төлөвлөөд байна. Цагаан-овоо багийн ирэн Б.Бямбадорж нь хог преслэгчийг ашиглан шил, лааз, хуванцар сав, төмөр болон бусад ашиглагдаж болох дахивар бүтээгэхүүнийг ангилан авч байна. Баянтээг 2 дугаар багт 1 хог преслэгч хүлээлгэн өгсөн.	70
25.4.	Суманд байгаа нэн болон ховор амьтан, бусад амьтадын хамгаалалтыг сайжруулах		Биотехникийн арга хэмжээ авсан тоо	Гарч болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх	Агнуурын бүс нутаг болох Өшгөгийн нуруунд Биотехникийн арга хэмжээ авах	Тус сумын Өндөр хөмөг 3-р баг, Цагаан-Овоо 4-р багын нутагууд болон Баянтээг 2-р багийн нутаг Өшгөгийн нуруунд аргаль хонь тархан амьдардаг. Энэ жилийн хувьд нэн ховор зарим нэг амьтад сумын зарим хэсэгт үзэгдэх ,	70

		-			ажлыг зохион байгуулах	тархан байршсан байна. Халиун буга 3,4-р багт , Цоохор ирвэс 2-р багийн нутаг Шаргын хад гэх газар сууршиад байна. Ан амьтны амьдрах орчныг сайжруулах, биотехникийн арга хэмжээг авч ажилласан.	
25.5.	Сум, багийн төвийн ногоон байгууламжийн талбайг жил бүр нэмэгдүүлэх.	6.0 00. 000	-Шинээр нэмэгдсэн ногоон байгууламжийн хэмжээ -Тарьсан модны тоо, ургалтын хувь	Ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тарьц суулгац, бут сөөг тарьсан байх	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж, иргэдийн амьдрах аятухтай орчныг бүрдүүлсэн байна. Төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэд, олон нийтийн оролцоог хангаж, тарьсан модны ургалтад хяналт тавьж ажилласан байна	Бүх нийтээр мод тарих” өдрүүдээр Тэр бум” мод үндэсний хөдөлгөөн 2024 оны 05 сарын 10-наас 05 дугаар сарын 30 өдөр хүртэл мод тарих ажил явагдаж дууссан. Нийт 3 албан байгууллага 28 иргэн мод тарьсан байна. “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөн, бүх нийтээр мод тарих хавар, намрын өдрүүдийн хүрээнд нийт 3 төрлийн 2376 ширхэг мод, бут тарьсан. Нийт тарьсан модны 63 ширхэг модыг айл өрх, 2313 ширхэг модыг ЗДТГ-с төв суурин газрын нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжид тарьж ургуулж байна. “Имперо майнинг” ХХК нийгмийн хариуцлагын хүрээнд 200 ширхэг мод өгч тарих ажил хийгдсэн. Мөн Хөдөлмөр халамжийн газраас 5 иргэнийг ажлын байраар хангаж мод тарих ажилд хамруулан түр ажлын байраар хангаж ажиллуулсан. Иргэд идэвхи санаачлага сайтай ажилласан. Намрын мод тариалалтын өдрүүдээр 1000 ширхэг бургас “Бат цэцэрлэгжилт” ХХК-с худалдан авч тарих ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Сумын нийтийн эзэмшлийн талбайд нийт 3376 ширхэг мод тарьж ургуулсан. Хөдөлмөр халамжийн газраас Хавар 5 иргэнийг, намар 5 ажлын байраар хангаж нийт 10 иргэн мод тарих ажилд хамруулан түр ажлын	100

						байраар хангаж ажилуулсан. Иргэд идвэхи санаачлага сайтай ажилласан.	
25.6.	Гар аргаар ашигт малтмал олборлолтын үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газруудын судалгааг гаргаж, шаардлагатай газруудад нөхөн сэргээлт хийнэ.		Уул уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрөл авсан бичил уурхайн нөхөрлөлүүдийн тоогоор	Хяналт шалгалт тогтмол хэргэжүүлэх	Уул уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрөл авсан бичил уурхайн нөхөрлөлүүдийн үйл ажиллагаа явуулах талбайн цэг тэмдэгтийг тодорхойлж байнгын хяналт тавьж ажиллах	2023 онд бичил уурхайн 296 дугаар журмын дагуу тус сумын Баянтээг 2 дугаар багийн нутаг Сэнжит, Сөртийн хошуу гэх газруудад Ашигт малтмал, Газрын тосны газрын дүгнэлтийн дагуу 10 нөхөрлөл бичил уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн үйл ажиллагаа явуулж тухайн талбайг нөхөн сэргээх явцад дутуу орхигдсон газруудад техникийн нөхөн сэргэлтийн ажил бүрэн хийгдсэн. “Имперо майнинг” ХХК ашиглигласан талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэж байгаа. Ашигт малтмал эрж хайх хайгуулын 1 компани болох “Хан хийлс” ХХК 2024 оны 08 дугаар сарын 01-нээс 09 дүгээр сарын 6 хүртэл хайгуулын талбайд хайгуулын ажлыг хийж гүйцэтгэн тухайн талбайг нөхөн сэргээлт хийж хүлээлгэн өгсөн.	100
Зорилт 2-ийн дундаж үнэлгээ							**85,0**
26	**Зорилт 3. Аялал жуулчлалын талаар төрөөс баримтлах нэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлж, аялал жуулчлалын тухай хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангаж ажиллана.**						
26.1	Байгаль, түүх, соёл, мал аж ахуй, танин мэдэхүйн чиглэлээр орон нутгийн аялал жуулчлалын маршрутыг бий болгож, түүнд түшиглэсэн соёлын үйлдвэрлэл болон брэнд бүтээгдэхүүн бий болгох	-	Орон нутгийн аялал жуулчлалын маршруттай болсон байдал Шинээр бий болсон брэнд бүтээгдэхүүн		Аялал жуулчлалын маршрутыг баталж, түүнд түшиглэсэн соёлын үйлдвэрлэл болон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүн бий болгох	“Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх зорилтот жилийн хүрээнд” дижитал Өвөрхангай төслийн хүрээнд аялал жуулчлалийг хөгжүүлэх зорилгоор аймаг сумдын нутагт байгаа Байгалын өвөрмөц тогтоц, түүх соёлын дурсгалт газруудын маршрутын мэдээллийг тухайн сайт, аппликэйшнд байршуулах зэрэг ажил хийгдсэн.	70
26.2	Орон нутгийн аялал жуулчлалыг		Стандартын шаардалгад		Байгальд ээлтэй аялал	Орон нутгийн хөгжлийн сангаар төв зам дагуу байрших гуанзны урд талд 2	

	хөгжүүлэх хүрээнд орчны бохирдол, хог хаягдлын нэгдсэн менежментийг хэрэгжүүлж ажиллах	-	нийцсэн хог хаях цэг, ариун цэврийн байгууламжийг бий болгосон байдал		жуулчлалыг хөгжүүлэх , хэрэгжүүлэх	ширхэг ширхэг “Эко” ОО барьж ашиглаж байна. Төв зам дагуу зорчиж буй аялагчдыг амраах зориулалтаар иргэдийн санаачлага хөрөнгөнд тулгуурлан Таацын гол дагуу 2 хэсэг газарт гэр баазууд байгуулан ажилласан.	70
Зорилт 3-ын дундаж үнэлгээ							**70**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**77,22**
Салбарын дунддаж үнэлгээ							**77,22**
ХОЁР. ХУУЛИАР ОЛГОСОН НИЙТЛЭГ ЧИГ ҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ							
Салбарын зорилго: Нутгийн захиргааны байгууллагын бүх түвшинд засаглалын хариуцлага, шударга ёсыг мөрдүүлж, цахим технологид тулгуурласан, иргэдэд тэгш боломж олгодог, оновчтой бүтэц бүхий төрийн албыг бэхжүүлнэ.							
27	**Зорилт 1. Төрийн байгууллагуудын чиг үүрэг, үйл ажиллагааны уялдааг хангах замаар үр ашигтай, мэргэшсэн чадварлаг, тогтвортой, хариуцлагатай төрийн албыг төлөвшүүлнэ.**						
27.1	Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, хүний нөөцийг чадавхжуулах.	500,0 мян.төг	Төрийн албан хаагчдын мэдлэг чадвар ажлын хандлага, ажиллах нөхцөл сайжирсан байна.	“Төрийн албан хаагчийн сургалт ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны” хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90,5% хэрэгжилттэй дүгнэгдсэн	“Төрийн албан хаагчийн сургалт-хөгжил” хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90 %-ээс доошгүй хувиар хэрэгжүүлсэн байна.	Төрийн захиргааны дэс түшмэлийн ангиллын албан тушаалд 1 жилээс дээш ажилласан 2 албан хаагчийг дунд хугацааны мэргэшүүлэх сургалтанд хамруулсан. Хууль тогтоомж, бодлогын хэрэгжилт, мэргэжлийн чадварыг дээшлүүлэх сургалтын хүрээнд Төрийн албаны зөвлөлийн арга зүйн сургалтанд эрэгтэй 92, эмэгтэй 217 нийт 309, Чиглүүлэх сургалтанд хамрагдсанаас хойш 1 жил ажилласны дараах сургалтанд 2 албан хаагч, мэргэжлийн бусад байгууллагын сургалтанд эрэгтэй 37 , эмэгтэй 122 нийт 159, аймгийн сургалт, хөгжлийн хөтөлбөр, байгууллагын сургалтын төлөвлөгөөний хүрээнд зохион байгуулсан сургалтын хүрээнд байгууллагын дотоод сургалтанд	100

						эрэгтэй 13 , эмэгтэй 8, нийт 21, албан хаагч тус тус хамрагдсан байна. 2024 онд зохион байгуулагдсан мэргэжлийн бусад байгууллагын сургалтанд 4,467.000 төгрөгийн , байгуулагын сургалтанд 500,000 хөрөнгө тус тус зарцуулсан.	
27.2	Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааны үр дүнг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгон дүгнэж, мэдээллийн санг бүрдүүлнэ.	4000,0 мян.төг	-Төрийн албан хаагчтай холбоотой ёс зүйн зөрчлийн бууралтын тоо - Байгууллагын ёс зүйн зөвлөл, дотоод хяналт шалгалтын ажлын чанар	Давхардсан тоогоор нийт 29 албан хаагчид 10147,7 мян.төг-ийн үр дүнгийн урамшуулал , 5000,0 мян.төг-ийн түлшний хөнгөлөлт олгосон.	Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж дээшилж, албан хаагчдын ажлын хариуцлага сайжирч, мэдээллийн сан үүсгэсэн байна.	2024 оны эхний хагас жилийн төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг ЗГХЭГ-ын даргын 98 дугаар тушаалаар батлагдсан аргачлалаар үнэлэх ажил хийгдэж төрийн захиргааны нийт 10 албан хаагчийн ажлыг дүгнэсэн. Маш сайн үнэлгээтэй албан хаагч 5, хэвийн үнэлгээтэй албан хаагч 3, хангалтгүй үнэлгээтэй албан хаагч 1 тус тус үнэлэгдсэн. Нийт 8 албан хаагчид эхний хагас жилд 20-50 хувиар 3969,5 мян.төг-ийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон. Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний жилийн эцсийн биелэлтийг үнэлгээний баг байгуулан дүгнэсэн ба нийт 19 албан хаагчид 50-90%-иар тооцож 17959,6 мян.төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон.	100
27.3	Төрийн албаны сонгон шалгаруулалт, хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлага, ёс зүйтэй холбоотой шийдвэрийг ил тод, нээлттэй болгоно.	ОНТ	Төрийн албаны сонгон шалгаруулалт, хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлага, ёс зүйтэй холбоотой	- Төрийн захиргааны нийт ажлын байраас сул ажлын байр 3 байна. - 2022 онд 2 албан хаагчид сахилагын	Төрийн албаны сонгон шалгаруулалт, хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлага, ёс зүйтэй холбоотой шийдвэрийг ил	2024 онд зохион байгуулагдсан 1, 2, 3, 4 дүгээр улиралын төрийн албаны ерөнхий шалгалтанд 2 иргэн тэнцэж нөөцөд бүртгүүлсэн. Сул ажлын байрны зарыг ТАСЗ-д хүргүүлж тусгай шалгалтанд тэнцсэн 1 иргэнийг төсөв төрийн сангийн мэргэжилтнээр, 1 иргэнийг Хүнс жижиг дунд үйлдвэр, хоршоо хариуцсан мэргэжилтнээр авч ажиллуулж байна. Зөрчилтэй	100

			шийдвэрийн тоогоор	шийтгэл ногдуулсан.	тод, нээлттэй болгосон байна.	томилгоо байхгүй. Төрийн албаны тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.5 заалтын дагуу 2024 оны 2 сард Төсвийн ерөнхий нягтлан бодогч өөрийн хүсэлтээр өөр ажилд шилжин ажиллаж сул ажлын байр гарсан дээр байгууллагын дарга албан хаагчид мэдэгдснээр төсөв төрийн сангийн мэргэжлтнээр ажиллаж байсан албан хаагчийг шилжүүлэн ажиллуулсан мөн 2024 оны 10 сард Бэлчээр газар тариалан хариуцсан мэргэжилтэн өөрийн хүсэлтээр өөр ажлаас чөлөөлөгдөж сул ажлын байр гарсан дээр байгууллагын дарга албан хаагчид мэдэгдснээр ЗДТГ-ын байгаль орчны мэргэжилтэнийг шилжүүлэн ажиллуулсан. Төрийн захиргааны нийт 10 ажлын байраас сул ажлын байр 2 байна. Үүнд: 1. Байгаль орчны мэргэжилтэн 2. Баянтээг багийн зохион байгуулагч Баянтээг багийн нийгмийн ажилтаны сул ажлын байрыг зарлан сонгон шалгаруулж 1 иргэнийг 08 сараас авч ажиллуулсан. Шинээр томилогдсон албан хаагчийг томилсон шийдвэрийг сумын цахим сайтад тухай бүр байршуулсан. Мөн Төрийн захирагааны сул ажлын байрыг тухай бүр аймгийн Төрийн албаны салбар зөвлөлд хүргүүлэн зарлуулж мөн сумын цахим хуудас, сум байгууллагын пэйж хуудсанд байршуулж хэвшсэн. Төрийн үйлчилгээний 1 албан тушаалын сул орон тоог сумын цахим хуудас, сум	

						байгууллагын пэйж хуудсанд байршуулж нийтэд ил тод мэдээллэсэн.	
27.4	Төсвийн шууд захирагч нарын төрийн албан дахь хөдөлмөрийн харилцаатай холбоотой шийдвэрийн эрх зүйн үндэслэлд тогтмол хяналт тавьж, зөрчил үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлнэ.		Төсвийн шууд захирагч нарын төрийн албан дахь хөдөлмөрийн харилцаатай холбоотой шийдвэрийн тоогоор	Төрийн байгууллагу удаас гарсан шийдвэрүүд ийн эрх зүйн үндэслэл зөрчилгүй, хууль тогтоомжийн санг баяжуулж ажилласан	Төсвийн шууд захирагч нарын төрийн албан дахь хөдөлмөрийн харилцаатай холбоотой шийдвэрийн эрх зүйн үндэслэлд тогтмол хяналт тавьж, зөрчил гаргаагүй байна.	Төрийн байгууллагуудын төсвийн шууд захирагч нараас гарч буй хөдөлмөрийн харилцаатай холбоотой эрх зүйн актуудад Засаг даргын Тамгын газрын ХШҮнэлгээний баг 1-удаа үнэлгээ хийж ажилласан. Мөн ХШҮнэлгэний явцад СӨББ-ын А-15, Б34, Соёлын төв Б-6, А-11, Эрүүл мэндийн төв Б-28, А-9, ЕБСургууль Б-30, А-27 тушаалын эрх зүйн үндэслэл болон хэл найруулгын алдааг засч зөрчил үүсэхээс урьдчилан сэргийлж ажилласан. Ингэж ажилласнаар баримт бичгийн эрх зүйн үндэслэл урьд онуудаас сайжирч байна.	100
27.5	Хүний нөөцийн системийн хөтлөлт, ашиглалт, мэдээллийн баяжилтыг сайжруулах, улирал тутам хяналт шинжилгээ хийх, арга зүйгээр хангах, алдаатай мэдээллийг залруулах ажлыг сумын хэмжээнд зохион байгуулах.		Хүний нөөцийн системийн хөтлөлт, ашиглалт, мэдээллийн баяжилтыг тухай бүр хийнэ.	Хүний нөөцийн системийг бүрэн хөтөлж, үйл ажиллагаан даа ашиглаж хэвшсэн.	Хүний нөөцийн системийн хөтлөлт, ашиглалт, мэдээллийн баяжилт сайжирсан байна.	Сумын ЗДТГ-ын ажилчид, багийн Засаг дарга нар нийт 21 албан хаагчдыг хүний нөөцийн системд 2024 оны 01-р сараас эхлэн мэдээллийг 1 удаа шинэчлэн бүртгэж цалин болон бусад нэмэгдлүүдийг цаг тухай бүрт шинэчлэл хийж ажиллаж байна. Хүний нөөцийн программд ажилтнуудын ажилд орсон, гарсан тухай бүрт нь шинэчлэл хийж ажилласан.	100
27.6.	Байгууллагын эрх зүйн сургалтын төлөвлөгөө боловсруулж, батлуулан хэрэгжүүлэх.	-	Төлөвлөгөө 1	2023 оны төлөвлөгөөн ий хэрэгжилт 92%	Эрх зүйн сургалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100	2024 онд нийгдэх эрх зүйн ажлын төлөвлөгөөнд 4 зорилтын 20 ажил хийхээр төлөвлөн Засаг даргын Тамгын газрын даргаар баталгаажуулан ажиллаж байна. эрх зүйн ажлын төлөвлөгөөний гүйцэтгэл 90 хувьтай хийгдсэн.	100

27.7.	Байгууллагын ёс зүйн зөвлөлийн тухайн жилд хийх ажлын төлөвлөгөөг гаргаж хэрэгжүүлэх.	40,0	Төлөвлөгөө 1 Хэрэгжүүлсэн ажил	2023 оны Ёс зүйн зөвлөлийн ажлын хэрэгжилт 100%	Ёс зүйн зөвлөлийн тухайн жилд хийх ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулиар байгууллагын ёс зүйн дэд хороо нь 1-р улиралд сургалт зохион байгуулсан. Мөн аймгийн төрийн албаны салбар зөвлөлөөс Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулиар сумын нийт төрийн албан хаагчидад сургалт зохион байгуулсан. Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хөтөлбөр болон дүрмийн төслийг Төрийн албан хаагчидаар хэлэлцүүлж тусгах саналыг аймгийн Төрийн албаны салбар зөвлөлд хүргүүлсэн. Засаг даргын Тамгын газрын ёс зүйн дэд хорооноос байгууллагын албан хаагчдын дунд “Төрийн албан хаагчийн ёс зүй- харилцаа хандлагыг өөрчлөх нь” сэдэвт илтгэлийн уралдаан зохион байгуулахад 8 албан хаагч илтгэл ирүүлж 3 албан хаагчийн илтгэлийг шалгаруулж 230,0 мян.төг-өөр шагнаж урамшуулсан.	100
27.8.	Байгууллагын Дотоод хяналтын ажлын хэсгийн тухайн жилд хийх ажлын төлөвлөгөөг гаргаж, төлөвлөгөөт хяналт шалгалт явуулах.	-	- Төлөвлөгөө 1 - Хэрэгжүүлсэн ажил	2021 оны Дотоод хяналтын зөвлөлийн ажлын хэрэгжилт 94%	Дотоод хяналтын зөвлөлийн ажлын хэрэгжилт 100%	Байгууллагын даргын тушаалаар дотоод хяналтын нэгжийг шинэчлэн байгуулан ажиллаж байна. Засаг даргын Тамгын газрын ХШҮнэлгээний баг дотоод хяналтын нэгжид зөвлөн туслах явцдаа заавар зөвлөгөөг өгч, тухай бүр зөрчлийг нь арилгуулж ажилласан.. Дотоод хяналтын нэгжийн тухайн жилд хийгдэх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулахдаа байгууллагын эрсдлээ үнэлж төлөвлөсөн. 2024 онд дотоод хяналтын 6 ажил төлөвлөж 6 ажлыг хийж гүйцэтгэн 100% биелэлттэй ажилласан. Нэг төлөвлөгөөт бус ажил хийж гүйцэтгэсэн байна.	100

27.9.	Өмч хамгаалах байнгын зөвлөл нь өмч хөрөнгийн бүртгэл тооллого, ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулах талаар тухайн жилд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлэх.	-	- Төлөвлөгөө 1 - Хэрэгжүүлсэн ажил	Өмчийн тооллого, ашиглалт хамгаалалт ыг сайжирсан	өмч хөрөнгийн бүртгэл тооллого, ашиглалт хамгаалалт сайжирч, төлөвлөгөө бүрэн хэрэгжсэн байна.	Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн 2024 оны ажлын төлөвлөгөөг гарган ЗДТГ-ын даргаар баталгаажуулан хэрэгжүүлж ажилласан. ЗДТГ-ын 2024 оны хагас, бүтэн жилээр эд хөрөнгийн тооллогыг хийж актлах болон данс хооронд шилжүүлэх, дахин үнэлэх хөрөнгийг бүртгэж баталгаажууласан.	100
27.10.	Төлөвлөсөн төсвийг хууль журмын дагуу зөв захиран зарцуулах.		Батлагдсан төсөв	Төсвийн өр авлага үүсээгүй	Төсвийг хууль журмын дагуу зөв захиран зарцуулж өр авлага хэтрэлт үүсгэхгүй ажиллах	Төлөвлөсөн төсвийг хууль журмын дагуу зөв захиран зарцуулж, өр авлага хэтрэлт үүсээгүй ажиллаж байна.	100
27.11.	Хамтран ажилладаг ААНБ-уудтай худалдан авах тухай гэрээ байгуулж хамтран ажиллан гэрээг дүгнэх.		худалдан авах тухай гэрээний тоо	Дөрвөн ААНБ-тай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, дүгнэж ажилласан	Хамтран ажилладаг ААНБ-уудтай худалдан авах тухай гэрээ байгуулж хамтран ажиллан гэрээг дүгнэн ажиллах	Хамтран ажилладаг ААНБ-уудтай худалдан авах тухай гэрээ байгуулж хамтран ажиллаж байна. 2024 онд Эх нутгийн буян ХХК, Эрдэнэт Булган ЦДТӨҮГ, Петровисс ХХК, Арцат-Оргил ХХК, Мэдээлэл холбоо сүлжээ ХХК-тай тус тус хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан.	70
Зорилт 1-ын дундаж үнэлгээ							**97,27**
ГУРАВ. ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ ЗОРИЛТ							
28.	**Зорилт 2. Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг цахимжуулж, төрийн үйлчилгээг хялбаршуулан, төрийн албан хаагчийн ажиллах орчинг сайжруулна.**						

28.1.	Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах.		Төсвийн мэдээллийг мэдээлийн самбар Шилэн дансанд бүрэн байршуулах. Байгууллагын албан хаагчидад төсвийн талаар мэдээллийг улирал бүр мэдээлж хэвших.	Шилэн дансанд хуулийн дагуу бүрэн байршуулаагүй дутагдалтай .	Шилэн дансны тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна	2024 оны 1-р сараас 11-р сар дуустал хугацаандаа мэдээллэсэн 147, хугацаа хоцорч мэдээллэсэн 5 мэдээг байршуулсан. Шилэн дансны тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.	100
28.2	Авлигын эсрэг хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.	-	Зохион байгуулсан арга хэмжээ	Авлигын эсрэг сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 83 хүүхэд, 23 иргэн хамруулсан.	Авлига ашиг сонирхолын зөрчил гараагүй байна	Төрийн байгууллага бүр Авлигын эсрэг төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлж, жил бүр үр дүнг тооцон ажиллаж байна. АТГ-аас бэлтгэсэн тв шторк, нийтлэл, теле зохиомж, хөдөлгөөнт зураг, зурагт хуудас, гарын авлага зэргийг сумын албан ёсны цахим хуудас болон нийгмийн сүлжээ (фэйсбүүк твиттер, youtube суваг) сурталчилгааны самбарт байршуулж бүхий л хэлбэрээр иргэд олон нийтэд хүргэсэн. 2024 оны 01 сард ХАСХОМ гаргадаг албан хаагчидад, ХАСХОМ гаргах, Мэдэгдэл тайлбар гаргах, сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 12 албан хаагчийг хамруулсан. Ерөнхий боловсролын	100

						сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд "Авлигын эсрэг хууль"-иар сургалт зохион байгуулсан. Сургалтанд нийт 56 сурагч **хамрагдаж хууль эрх зүйн мэдлэ**гээ нэмэгдүүлсэн. Ахлах ангийн сурагчдын дунд "АВЛИГЫГ ТЭВЧЬЕ, СЭРГИЙЛЬЕ" сэдэвт reel уралдааныг зохион байгуулсан. 6 бичлэг ирсэнээс эхний 3 байрыг шалгаруулж шагнаж урамшуулсан нийт 150.0 мян төгрөг зарцуулсан. 2024 онд Авлигын эсрэг хуулийн дагуу мэдэгдэл тайлбарыг давхардсан тоогоор 38 хүнээс тухай бүр авч шийдвэрлүүлэн ажиллаж байна. 2024 онд 1 албан хаагчийн ХАСУМ-ийг АТГ-т хянуулж томилсон байна.	

28.3	Иргэдэд төрийн үйлчилгээг цахимаар хүргэх операторын үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ.	1700,0 мян.төг	-Орчин үеийн шинэ дэвшилтэт технологи нэвтрүүлсэн эсэх -Операторын үйлчилгээний нэр төрөл, үйлчлүүлсэн иргэдийн эзлэх хувиар	2023 онд нэг цэгийн операторын үйлчилгээнэ эс нийт 479 лавлагаа гаргасан байна. Мөн Гэрэгэ киоск машин 2023 оны 4 сард суманд үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэнээс хойш нийт 673 үйлчилгээ үзүүлсэн.	Орчин үеийн шинэ дэвшилтэт технологи косик машин нэвтрүүлсэн байна. -Операторын үйлчилгээний нэр төрөл, үйлчлүүлсэн иргэдийн эзлэх хувиар	E-mongolia операторын цахим системийн сумын пэйж хуудас, багийн ИНХ-аар иргэд сурталчлан ажиллаж байна.2023 онд нийт 497 үйлчилгээг үзүүлсн бол 2024 оны 11 сарын байдлаар нийт 468 үйлчилгээг иргэдэд үзүүлсэн байна. Мөн киоск машинаар иргэдийн татвар төлбөр, лавлагааны мөнгө тушааж хэвшиж байгаа. 2023 онд киоск машинаар нийт 673 үйлчилгээг үзүүлсэн бол 2024 оны 10 сарын байдлаар 684 үйлчилгээг иргэдэд хүргэж ажиллаж байна.	100
28.4	Иргэний танхимыг техник хэрэгсэлээр хангаж тохижуулж, сумын “Иргэний танхим”-д “Цахим уулзалт”-ыг тогтмол зохион байгуулж, бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах үйл явц дахь иргэдийн оролцоог хялбаршуулна.	25827,2 мян.төг	- Иргэний танхимыг техник хэрэгсэлээр хангаж тохижуулсан эсэх - “Иргэний танхим”-д зохион байгуулж буй “Цахим уулзалт”-ын тоо	Тамгын газрын мэдээллийн өрөөний эрх зүйн хөтчийн булангийн камер болон компьютерийг ашиглан цахим сургалтууд, төрийн албаны зөвлөлийн 65 удаагийн цахим сургалтанд цахимаар 1561 төрийн	Төрийн байгууллага хоорондын болон тэдгээрээс иргэний нийгэм, бизнесийн байгууллага, иргэдтэй харилцах мэдээллийн солилцоо, ил тод байдлыг сайжруулна	Засаг даргын Тамгын газрын эрх зүйн хөтчийн буланг ОНХС-ийн хөрөнгөөр 32,1 сая.төгрөгөөр засвар тохижилт хийсэн. Тамгын газрын ажилчдад дээд шатны байгууллагаас зохион байгуулсан цахим сургалт 32 удаа, 7:4:10 Төрийн албаны зөвлөлөөс зохион байгуулсан удаагийн сургалтанд давхаргдсан тоогоор 309 албан хаагч хамрагдсан байна.	100

				албан хаагч хамрагдсан. ОНХС-ийн хөрөнгөөр 32,1 сая.төг-өөр засвар тохижилт хийсэн.			
28.5	Засаг даргын Тамгын газрын компьютер, техник хэрэгсэл шинэчлэнэ.	3000,0 мян.төг	компьютер, техник хэрэгсэлийн зарим хэсгийг шинэчлэх	2023 онд нийт 9000,0 сая. төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн./Архивын шүүгээ/	Албан хаачдын ажиллах орчин сайжирна	2024 онд байгууллагын тоног төхөөрөмж худалдан авах зардал 2,2 сая.төг-өөр хэрлэгч 27 инчийн дэлгэц 1, хэвлэгч 1 тавилга эд хогшлын зардал 5,0 сая.төг-өөр эрх зүй мэдээллийн өрөөнд сургалтын ширээ 7, албан ажлын ширээ 6 нийт 13 ширээг тус тус авсан. Мөн Имперо майнг ХХК-ийн нийгмийн хариуцлагын хүрээнд 6,6 сая.төгөөр “Нэг цэгийн үйлчилгээ”-ний өрөөний ширээг шинэчилсэн. Нийт 13,8 сая.төг-ийн тавилга эд хогшил, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийсэн.	100

	хуудсанд олон нийтэд ойлгомжтой хэлбэрээр байрлуулах		байна.			ажиллаж байна. 2024 онд төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны 54 төрлийн мэдээ мэдээлэл, Мэдээллийн ил тод байдлыг тухай хуулийн хүрээнд 43 төрлийн мэдээллийг сумын цахим хуудсаар иргэдэд ил тод мэдээллэж ажилласан.	
28.7	Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, гарсан зөвлөмжийн дагуу гүйцэтгэл сайжруулах үүрэг чиглэл өгч тухай бүрт хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.		-Явцын хяналт-шинжилгээнд хамрагдсан байгууллагын тоо Байгууллагуудыг зөвлөмж, арга зүйгээр хангасан байдал	2023 оны үйл ажиллагаанд 3-удаа зөвлөн туслан ажиллаж хяналт шинжилгээ үнэлгээний дагуу зөвлөмж гарган байгууллагуудад хүргүүлэн дүгнэж ажилласан.	Засаг даргын Тамгын газрын ажлыг хэсэг төрийн байгууллагуудын 2023 оны үйл ажиллагааны явцад хяналт шалгалт хийн зөвлөн тусалж, үр дүнг тооцсон байна.	Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт шинжилгээг үнэлгээг хагас бүтэн жилээр зөвлөн туслах зорилгоор ажиллаж байна. 2024 онд 05, 10 дугаар сард Эрүүл Мэндийн төв, ЕБС, СӨББ, Соёлын төвийн үйл ажиллагаанд 2-удаа хяналт шалгалт явуулж зөвлөмж хүргүүлж, хэрэгжилтийг хангуулж ажилласан.	70
Зорилт 2-ын дундаж үнэлгээ							**95,71**
Бүлгийн дундаж үнэлгээ							**96,49**
Салбарын дундаж үнэлгээ							**96,49**
Нийт үнэлгээ							**88,24**

БИЕЛЭЛТИЙГ НЭГТГЭН ГАРГАСАН : ЗДТГ-ЫН ДАРГА Б.ИЧИННОРОВ.

63